

نگاهی به دستاوردهای سه ساله حکومت وحدت ملی

(نسخه خلاصه)

دلو ۱۳۹۶

ریاست عمومی دفتر ریاست جمهوری
معاونیت ارتباطات استراتژیک و رسانه‌ها
ریاست مطبوعات

نگاهی به دستاوردهای سه‌ساله حکومت وحدت ملی

(نسخه خلاصه)

دلو ۱۳۹۶

فهرست

سخن آغازین	۳
تغییر فرهنگ حکومتمداری	۵
الف - ارزش‌ها در حکومت وحدت ملی	۵
ب - رویکردهای جدید حکومت وحدت ملی	۷
اقدامات و دستاوردها	۹
بخش اول: سیاست خارجی	۹
بخش دوم: انکشاف اقتصادی	۱۷
بخش سوم: امنیت و صلح	۲۶
بخش چهارم: حکومتمداری خوب	۳۰
بخش پنجم: انکشاف اجتماعی	۳۸
شوراهای عالی	۵۳
عضویت در سازمان‌های بین‌المللی	۵۷

سخن آغازین

کشوری که در آن اقتصاد در حال رشد باشد؛ امنیت و ثبات در مسیر تقویت و توسعه قرار گیرد؛ و حکومتی که توجه به جوانان، زنان و اقشار فقیر جامعه در محوریت آن قرار دارد، نهالی باشد که بارور شده است؛ ترسیم افغانستانی است که در سال‌های بعد شاهد آن خواهیم بود. چراکه اراده قاطع مردم و حکومت برای توسعه و تحول، سبب رقم خوردن دستاوردهای چشم‌گیری شده است. تمام دستاوردهایی را که به شکل خلاصه در گزارش پیش رو خواهید خواند، حاصل صبوری و بردباری مردم عزیز ما و ایستادگی آنان در برابر تروریسم و جنگ تحمیلی و حمایت از حکومت‌شان می‌باشد که بدون شک، بدون اعتمادشان به حکومت، هیچ‌گاهی این موفقیت‌ها حاصل نمی‌گردید و زمینه توسعه آنها برای سال‌های بعد ممکن نمی‌شد.

تغییر فرهنگ حکومتداری

پس از توجه جامعه جهانی به مبارزه با تروریسم و لزوم ایجاد ثبات در افغانستان، نظام نو دولتداری بر مبنای قانون اساسی جدید که ممثل اراده ملی مردم افغانستان است، شکل گرفت. تشکیل نظام نو دولتداری افغانستان در دو دوره پیشین ریاست جمهوری مسیر پر پیچ و خمی را گذراند و سومین دور ریاست جمهوری افغانستان مصادف با آغاز «دهه‌ی تحول» گردید. در طول این سال‌ها افغانستان به یک نظام تحول‌آفرین نیاز داشت؛ اما فرسودگی، آغشتگی به فساد، پراکندگی، نهادهای موازی، خلأهای قانونی و... چهره‌ی بدی بود که در اذهان داخلی و خارجی نسبت به حکومتداری افغانستان ترسیم شده بود. در این اوضاع، خلق امید، اعتمادسازی، تحکیم اراده و یکپارچه‌سازی، تغییر فرهنگ دولتداری را می‌طلبد که به عنوان یک وظیفه و وجیه ملی درک گردیده و در صدر دستور کار دولت و شخص رئیس‌جمهور محمد اشرف غنی قرار گرفت.

مبهرن است که برای احیای نظام و ایجاد تحول، «ارزش‌هایی که دولت بر آن ارج می‌گذارد و بر محور آنها، منابع انسانی و غیرانسانی را سازماندهی می‌کند جایگاه ویژه داشته و «روش‌هایی که برای طرح و تطبیق برنامه‌های ملی جهت رسیدن به منافع ملی پیش گرفته می‌شود، سرنوشت‌ساز و همچنین در استفاده مؤثر از منابع مادی و معنوی تأثیر غیرقابل اجتناب دارد.

«اقتدار سیاسی» در حکومت وحدت ملی ابزاری جهت خدمت به مردم، به ویژه سه قشر زنان، جوانان و فقرا است؛ طوری که رئیس‌جمهور همواره با معرفی خویش با عنوان «خادم ملت»، تأکید نموده که «باید فرهنگ دولتداری، به فرهنگ خدمت به مردم تغییر کند».

الف - ارزش‌ها در حکومت وحدت ملی

قردانی از ایثارگران: به ابتکار رئیس‌جمهور، کابینه حکومت وحدت ملی «نهم حوت» را به نام «روز ملی نیروهای امنیتی و دفاعی کشور» تصویب کرد که درج تقویم رسمی کشور شد. رهبران و مسؤولین ارشد حکومت از جمله رئیس‌جمهور، همواره از زخمیان نیروهای امنیتی عیادت و دلجویی کرده‌اند و رئیس‌جمهور برای تداوی هر چه بهتر آنان، هدایت داده و به شکل مستقیم این روند را نظارت می‌کند. وی تابوت شهدای نیروهای امنیتی را بر دوش خویش حمل کرده است. ترغیب اقشار مختلف جامعه از جمله علما

به حمایت از نیروهای دفاعی و امنیتی و قدردانی از جان فشانی‌های آنان همواره صورت گرفته که سبب حمایت بیش‌تر و افزایش مورال نیروها گردیده است.

مشوره و اجماع‌گرایی: رهبری حکومت بیش از پنجاه نشست مشورتی را با اقشار مختلف جامعه در داخل و خارج کشور برگزار کرده و بر اجماع ملی درباره مسایل و مشکلات کشور تأکید نموده است. از دیدگاه رئیس‌جمهور، «ثبات افغانستان به همبستگی و وحدت قشر سیاسی، دینی، اجتماعی و رهبران و شخصیت‌های ملی و جهادی کشور پیوند» دارد. رئیس‌جمهور در دیدارهای مشورتی، همواره از شخصیت‌های ملی و سیاسی که درباره مسایل ملی، دارای فکر و دیدگاه واحد می‌باشند، سپاس‌گزاری کرده و این همگرایی را در حل مسایل ملی بااهمیت دانسته است.

دین‌محوری: حکومت وحدت ملی بر از بین بردن فاصله بین مسجد و ارگ، تأکید دارد. رئیس‌جمهور نشست‌های متعددی را با علمای دینی به عنوان بخش عمده‌ای از جامعه مدنی افغانستان برگزار نموده است. وی کوشیده که با اتخاذ تصمیم لازم، فاصله‌هایی که میان مسجد و ارگ احساس می‌شد، برطرف گردیده و اعتماد به ارگ، به عنوان مرجعی شکل گیرد که در آن تصمیم‌گیری بر مبنای اساسات اسلام و قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان استوار است. بازسازی مساجد و آرامگاه بزرگان، برگزاری بهتر پروسه حج، زنده‌سازی روح مدنیت اسلامی در شهرها، مورد توجه بوده و در عین حال از علما خواسته شده که نسبت به تأمین امنیت، مبارزه با مواد مخدر و مبارزه با فساد، همکاری هماهنگ و تنگاتنگ با حکومت داشته باشند.

مشارکت عامه در حکومت: در سه سال اخیر دروازه‌های ارگ ریاست جمهوری به روی اقشار مختلف مردم افغانستان، زنان، جوانان، اطفال، محصلین، متشبین، کسبه‌کاران، اعضای نهادهای جامعه مدنی، ورزشکاران، هنرمندان، کارگران، اقلیت‌های مذهبی و... به عنوان «خانه ملت» باز بوده و رئیس‌جمهور به مناسبت‌های مختلف، تاکنون ده‌ها هزار شهروند کشور را ملاقات کرده است. این رویه از سوی دیگر دوایر نیز تعقیب شده و دسترسی مردم به سطوح بالا و ارائه نظریات‌شان به شکل مؤثرتری ممکن شده است.

آزادی بیان: از نگاه حکومت وحدت ملی، آزادی بیان یکی از اساسی‌ترین ارزش‌های دموکراسی، حقوق بشری و قانون اساسی کشور است و از همین روی، خود را مکلف به حفاظت و تقویت هرچه بیش‌تر آن می‌داند. تاکنون رئیس‌جمهور و دیگر مقامات حکومت با مسؤولین ارشد رسانه‌های کشور نشست‌های متعدد به منظور تبادل نظر، طرح چالش‌ها و مشکلات و تدوین طرح‌های مشترک کاری جهت حل چالش‌ها و مشکلات داشته‌اند.

حسابدهی: رهبری دولت افغانستان به حسابدهی مقامات به مردم تأکید و اهتمام خاص دارد که صدور حکم دسترسی به اطلاعات، نشانه‌ای از اهمیت حسابدهی دولت به ملت به حساب می‌رود. در حال حاضر به‌شمول رئیس‌جمهور و رئیس‌اجرایی حکومت، بیش از ۹۸ درصد از مقامات حکومتی دارای‌های خود را ثبت و اعلان کرده‌اند. همچنین

دارایی‌های اکثر قضات به‌شمول رؤسای محاکم ابتدائیه و استیناف در مرکز و ولایات، مقام‌های لوی‌سارنوالی و مقامات وزارت‌های امور داخله و دفاع ملی ثبت گردیده است.

ب - رویکردهای جدید حکومت وحدت ملی

شوراهای عالی؛ مراجع اتخاذ تصمیم جمعی: عمده‌ترین رویکرد رهبری و مدیریتی حکومت کنونی، تعمیم و گسترش تصمیم‌گیری‌ها توسط مقامات مختلف حکومتی در مسایل ملی در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، مبارزه با فساد و... می‌باشد. حکومت اقدام به انتقال صلاحیت‌ها از فرد به «نهاد» نموده تا امکان تصمیم‌گیری دقیق‌تر فراهم گردد. شوراهای عالی بخشی از این نهادسازی است که در آنها مسؤولان، نمایندگان جامعه مدنی و سکتور خصوصی به صورت آزادانه ابراز نظر می‌کنند و تصمیم به صورت جمعی اتخاذ می‌گردد.

انکشاف متوازن: حکومت وحدت ملی بر انکشاف متوازن در تمام عرصه‌ها تأکید دارد؛ در سه سال اخیر بودجه با درنظرداشت انکشاف متوازن تدوین شده و پروژه‌ها نیز به صورت عادلانه و متناسب با نیازمندی‌ها و ظرفیت‌های تمام بخش‌های کشور طرح و تطبیق یافته است. راه‌اندازی برنامه ملی دارای اولویت «میثاق شهروندی» به منظور کاهش فاصله میان سطح امکانات دهات و شهرها به ارزش بیش از یک میلیارد دالر نمونه‌ای از این نگرش است. قابل توجه است که پروژه‌های توسعه‌ای در سه سال حکومت وحدت ملی در ولایت نورستان، دو برابر ۱۳ سال پیش از آن بوده است و برای نخستین بار ولایت نورستان صاحب سرک اسفالت شده است. همچنین توجه به زنج که نفوس آن ۶ هزار نفر بود، سبب شد که این شهر سومین عاید گمرکی را نصیب حکومت کند و تخمین نفوس آن به ۴۰۰ - ۶۰۰ هزار برسد.

جوان‌سازی: حکومت وحدت ملی، توجه ویژه به جوانان دارد و همواره بر محوری بودن جوانان در برنامه‌های حکومت تأکید کرده است تا جایی که جهت پررنگ ساختن نقش جوانان در برنامه‌های حکومت و جامعه، رئیس‌جمهور سال ۱۳۹۶ را، سال جوانان نام‌گذاری نمود و در کابینه تصویب شد. رئیس‌جمهور غنی در سخنرانی‌اش در سازمان ملل متحد به صراحت اعلام کرد که قدرت را به جوانان کشور منتقل می‌کند و تصریح کرد: «نسلی که در دهه نود میلادی بزرگ شده و اکثریت نفوس کشور را تشکیل می‌دهد، رهبری کشور به آنان به امانت گذاشته می‌شود. یک تغییر نسلی در حال صورت گرفتن است، زیرا جوانان در تمامی سطوح توانمند گردیده‌اند. این نسل، همان نسلی خواهد بود که حکومت کنونی را به حکومتی که خدمات‌محور و شهروندمحور باشد، اصلاح خواهند کرد».

تحکیم ارتباط با ولایات: در سه سال گذشته روابط مرکز با ولایات در سراسر کشور تقویت یافته است؛ موازی با سفر مقامات به ولایات، تماس‌های ویدیوکنفرانس با مقامات محلی، حضور والیان و مقامات محلی در جلسات کابینه و شوراهای عالی،

مؤثریت بالایی داشته است. اکنون، تصویر واضح‌تری از دورترین نقاط کشور موجود است و دسترسی دوطرفه به شکل خوبی فراهم گردیده است.

سهیم ساختن زنان: حکومت تأکید دارد که سه قشر زنان، جوانان و فقرا را از حاشیه به متن خواهد آورد. ترتیب پلان عمل ملی قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد مبنی بر گسترش نقش زنان در ارتقای صلح و زدودن جنگ و خشونت، صورت گرفته و مشوق‌ها و بسترهای حضور پررنگ‌تر زنان از طریق سمپوزیم‌ها، استخدام‌ها در سطوح مختلف، ظرفیت‌سازی و حمایت‌های اقتصادی به شکل بی‌سابقه فراهم شده است.

تسریع و تسهیل دسترسی شهروندان به اطلاعات: اهتمام جدی حکومت وحدت ملی به روند اطلاع‌رسانی درست، کامل و به‌موقع به مردم و رسانه‌ها و نیز حفظ، تقویت و تحکیم آزادی بیان و نهادینه ساختن فرهنگ آن، در حقیقت به هدف تحقق اصل پاسخگویی، شفافیت و نظارت در کشور می‌باشد که به خاطر فقدان زیربنای حقوقی و قانونی در جامعه و نیز نبود فرهنگ پاسخگویی در بین نهادهای عمومی و مسؤولان، ضعیف و کم‌رنگ مانده است. قوانین لازم توشیح و احکام رئیس‌جمهور در این زمینه صادر شده‌اند.

۲ اقدامات و دستاوردها

بخش اول: سیاست خارجی

رئیس‌جمهور محمد اشرف غنی با درک شرایط و به منظور اینکه سیاست خارجی افغانستان از یک مبنای دقیق با معیارهای دیپلوماسی بین‌المللی برخوردار شود، کشورها و سازمان‌های بین‌المللی را در پنج حلقه تقسیم نمود:

- حلقه اول: شش کشور همسایه؛
 - حلقه دوم: جهان اسلام؛
 - حلقه سوم: امریکای شمالی، اروپا، جاپان، استرالیا و کشورهای عضو ناتو و آیساف؛
 - حلقه چهارم: آسیا؛
 - حلقه پنجم: سازمان‌های بین‌المللی انکشافی، سازمان ملل متحد، شرکت‌های چندین‌ملیتی، جامعه مدنی بین‌المللی و سایر سازمان‌های غیرحکومتی.
- «هدف سیاست خارجی ما ایجاد بستر مساعد برای همکاری بین این دولت‌ها، سازمان‌ها، قدرت‌ها و شبکه‌ها است» و مهم‌ترین مسایلی که در سیاست خارجی مطرح است، عبارتند از:
- تحکیم امنیت ملی (تا نگرش به افغانستان به عنوان عمق استراتژیک از بین برود)؛
 - خوداتکایی و رفاه اقتصادی (که در همکاری و تعامل سازنده با دیگران می‌توان از موقعیت جیواکانومیک بهره برد)؛
 - اعتباربخشی به افغانستان در نظام بین‌الملل (تا بتوان با دیدگاه مشترک با جامعه جهانی به مثابه شرکا، یکجا فعالیت و کار نمود)؛
 - حفظ یکپارچگی و تمامیت ارضی کشور (که از طریق تعاملات بین‌المللی می‌توان جلو تجاوز خارجی را گرفت)؛
 - حفظ منافع ملی (که بدون آن، ثبات و رفاه در منطقه تأمین نخواهد شد)؛
 - و تبدیل کردن افغانستان از نقطه تقابل به میدان تعامل (تا کشورمان غنی و چهارراه آسیا باشد).

الف - روابط منطقه‌یی

چارچوب‌های همکاری‌های موجود در تعمیق روابط مبتنی بر احترام متقابل، سازمان‌های منطقه‌یی و «پروسه کابل» می‌باشند.

۱- ریکا (RECCA)

دورنمایی که از کنفرانس همکاری‌های اقتصادی منطقه‌یی برای افغانستان (ریکا) متصور است، تثبیت جایگاه کشور به عنوان عبورگاه مطمئن انرژی و کالا است. در عین حال یکی از عمده‌ترین عوامل استمرار ناامنی‌ها در منطقه برهم خوردن ثبات اقتصادی در این کشورها است.

ششمین نشست ریکا در سال ۲۰۱۵ (۱۲ - ۱۳ سنبله ۱۳۹۴) در کابل دایر شد و نمایندگان حدود ۷۰ کشور و سازمان بین‌المللی توانستند روی رشد بنادر و امکانات ترانزیتی، خط‌آهن پنج‌جانبه (چین، قرغیزستان، تاجکستان، افغانستان و ایران)، خط‌آهن سه‌جانبه (تاجکستان، افغانستان و ترکمنستان) و راه لاجورد بحث کنند. اشتراک‌کنندگان همکاری‌شان با افغانستان در عرصه‌های اقتصادی را اعلام کردند و پس از آن مرحله‌ی عملیاتی دو پروژه‌ی کلان کاسا۱۰۰ و تاپی در سال ۲۰۱۶ آغاز گردید و انکشاف بندر چابهار روی دست گرفته شد.

هفتمین نشست ریکا در نوامبر ۲۰۱۷ (۲۳ - ۲۴ عقرب ۱۳۹۶) در شهر عشق‌آباد، پایتخت ترکمنستان برگزار گردید. نمایندگان ۶۸ کشور منطقه و جهان و سازمان‌های بین‌المللی حمایت قاطع‌شان از حکومت وحدت ملی و روندهای موجود در افغانستان در جهت تقویت صلح و ثبات را نشان دادند. در حاشیه این کنفرانس، موافقت‌نامه «خط لاجورد» و شش موافقت‌نامه تجارتي دیگر میان افغانستان و ترکمنستان به امضا رسید.

اجلاس‌های ریکا همچنین منجر به امضای موافقت‌نامه نهایی پروژه‌ی انتقال انرژی از آسیای میانه به آسیای جنوبی (کاسا۱۰۰) در ترکیه شد و در ماه می ۲۰۱۶ به شکل رسمی مرحله عملیاتی آن در تاجکستان آغاز گردید. بانک جهانی، ایالات متحده امریکا، انگلستان، بانک سرمایه‌گذاری اروپایی و بانک انکشاف اسلامی تعهد به پرکردن خلأهای مالی این پروژه‌ی ۱،۱۷ میلیارد دلاری کرده‌اند. بهره افغانستان از این پروژه سالانه ۴۵ - ۵۰ میلیون دالر عاید ترانزیتی و دسترسی به ۳۰۰ میگاوالت برق است.

از طرفی دیگر با انجام کار عملی پروژه «تاپی» در ترکمنستان و افتتاح آن در افغانستان در فبروری ۲۰۱۸ بر تمام گمانه‌زنی‌ها در مورد آینده‌ی مبهم این پروژه‌ی مهم، نقطه پایان گذاشته شد. افغانستان سالانه ۴۰۰ میلیون دالر عاید ترانزیتی و ۵۰۰ - ۱۵۰۰ میلیون مترمکعب گاز به دست خواهد آورد.

پروژه‌های اقتصادی منطقه‌یی با محوریت افغانستان علاوه بر کسب منفعت اقتصادی برای کشور، فضای سرمایه‌گذاری‌های خارجی و داخلی را نیز بهبود خواهد بخشید که نتیجه آن حرکت افغانستان از اقتصاد مصرفی به سوی اقتصاد واقعی است.

۲- قلب آسیا - پروسه استانبول

عمده‌ترین هدف پروسه استانبول، تقویت دیپلوماسی همکاری میان کشورهای تأییدکننده تدابیر اعتمادسازی با حمایت قدرت‌های فرامنطقه‌یی است. این پروسه دارای شش تدبیر اعتمادسازی در مبارزه با تروریسم؛ مبارزه با مواد مخدر؛ مدیریت حوادث طبیعی؛ تجارت و سرمایه‌گذاری؛ زیرساخت‌های منطقه‌یی؛ و تعلیم و تربیه است.

چهارمین نشست قلب آسیا در اکتوبر ۲۰۱۴ (۹ عقرب سال ۱۳۹۳) در چین برگزار شد. در قطعنامه‌ی این نشست بر ثبات، وحدت ملی و تمامیت ارضی افغانستان تأکید شد. محور سخنان رئیس‌جمهور محمد اشرف غنی در این نشست، حمایت کشورها از صلح با گروه طالبان؛ تبدیل افغانستان به چهارراه منطقه؛ تعهد حکومت به آوردن اصلاحات همه‌جانبه در نهادهای قضایی، حکومتداری، اقتصادی و فرهنگی؛ و فراهم‌آوری زمینه برای فعالیت سرمایه‌گذاران بین‌المللی بود.

پنجمین نشست قلب آسیا در دسمبر ۲۰۱۵ (۱۸ قوس سال ۱۳۹۴) در پاکستان برگزار گردید. در این نشست بر سه بخش تأکید شد: اطمینان از تداوم حمایت کشورها در زمینه گفت‌وگوهای صلح به رهبری و مالکیت افغان‌ها؛ مکمل یکدیگر بودن پروژه‌ها و ابتکارات منطقه‌یی؛ ضرورت تعریف تهدیدهای جدید امنیتی و همکاری‌های مشترک در مبارزه با آنها. رئیس‌جمهور محمد اشرف غنی در سخنرانی خود در این دور، به موضوعات مختلفی از جمله امنیت، اقتصاد، مبارزه با فساد اداری و ضرورت همکاری‌های منطقه‌یی برای مبارزه با چالش‌ها و تهدیدها صحبت کرد.

ششمین نشست قلب آسیا در دسمبر ۲۰۱۶ (۱۴ قوس ۱۳۹۵) در هند برگزار شد. شرکت‌کنندگان خواستار توقف هر چه زودتر هراس افگنی در منطقه و به‌ویژه در افغانستان و همچنین عدم حمایت از گروه‌های هراس افکن شدند. از اقدامات افغانستان در راستای همکاری‌های منطقه‌یی قدردانی نمودند. در این نشست رئیس‌جمهور غنی گفت که با تمام ابعاد بنیادگرایی باید مبارزه صادقانه صورت گیرد.

هفتمین نشست قلب آسیا در دسمبر ۲۰۱۷ (۱۰ قوس ۱۳۹۶) در شهر باکو پایتخت آذربایجان برگزار شد. در این نشست روی همکاری‌های منطقه‌یی در مورد صلح، امنیت و توسعه‌ی اقتصادی افغانستان گفت‌وگو شد. رئیس‌جمهور محمد اشرف غنی بار دیگر به چالش‌ها و فرصت‌های مشترک منطقه‌یی اشاره کرده و رسیدن به منطقه باثبات، مرفه و آرام را در گرو همکاری‌های منطقه‌یی بر محور افغانستان عنوان داشت.

نتایج پروسه استانبول:

گروه هماهنگی چهارجانبه جهت پیشبرد صلح تشکیل شد که در اثر آن موضع برحق افغانستان مبنی بر داخلی نبودن جنگ افغانستان و حمایت تروریسم توسط بعضی از بازیگران منطقه‌یی مورد پذیرش اکثر کشورهای منطقه و جهان گردید و با ایجاد اجماع منطقه‌یی و بین‌المللی در این مورد، کشورهای حامی تروریسم در منطقه به انزوا کشیده شده‌اند.

استراتیژی منطقه‌یی مبارزه با تروریسم به عنوان یک چارچوب مشترک منطقه‌یی برای مبارزه با افراط‌گرایی و تروریسم مطابق ماده ۲۵ اعلامیه کنفرانس قلب آسیا در اسلام‌آباد

(۲۰۱۵) در حال انکشاف است. تأیید این چارچوب مشترک، الزام حقوقی برای مبارزه مشترک علیه تروریزم در منطقه را به وجود خواهد آورد.

پیشرفت پروژه‌های اتصال منطقه‌یی با محوریت افغانستان نیز از برآیندهای مشترک پروسه استانبول و ریکا است که می‌توان به انکشاف بندر چابهار، امضای توافق‌نامه راه لاجورد، افتتاح خط‌آهن آتامراد - آقینه، عملیاتی‌شدن پروژه‌های تاپی، کاسا ۱۰۰۰، دهلیز دیجیتالی ابریشم و انتقال برق ۵۰۰ کیلوولت تاپ اشاره کرد.

ظرفیت‌سازی نیروی بشری بخشی از همکاری‌های قابل ملاحظه کشورهای منطقه‌ی قلب آسیا، با افغانستان بوده است. بیش‌تر کمک‌ها برای انکشاف کَمّی و کیفی معارف و اعطای بورسیه‌های تحصیلی به جوانان افغان، تحت پروسه استانبول عملی گردیده است.

۳- سفرهای منطقه‌یی رئیس‌جمهور

افغانستان در تلاش است که با استفاده از اهمیت جیوپولیتیکی، جیواکانومیک و جیواستراتژیک خویش، نقطه وصل کشورهای آسیای مرکزی به جنوب آسیا باشد و به همین دلیل، سیاست وصل کردن کشورهای منطقه به یکدیگر را به عنوان هسته اصلی سیاست منطقه‌یی خود دنبال می‌کند:

ترکمنستان: سرحدات دو کشور «مرز دوستی و صلح» اعلام شد؛ ۲۰ موافقت‌نامه و یادداشت تفاهم امضا شد؛ و همکاری‌های مشترک روی پروژه‌های خط لوله تاپی، لین انتقال برق تاپ و احداث خطوط آهن در منطقه وجود دارد.

چین: موافقت‌نامه‌هایی در بخش رفع ویزای پاسپورت‌های سیاسی، همکاری میان اتاق تجارت و صنایع افغانستان و فدراسیون صنعت و تجارت چین، تمديد فایر نوری از طریق واخان، نصب ماشین‌های کشف مواد انفجاری در دروازه‌های شهر کابل، همکاری‌های حرفوی معارف، اعمار آپارتمان‌های رهايشی و اعطای بورسیه‌های تحصیلی امضا شده‌اند؛ بیجینگ برای همکاری در روند صلح و بهبود روابط افغانستان و پاکستان همکاری می‌کند؛ و افغانستان رسماً به طرح «یک جاده، یک کمربند» پیوسته است.

هند: کمک یک میلیارد دالری این کشور اعلام شده است؛ بند دوستی افغان - هند (سلما)، ساختمان شورای ملی و قصر ستوری به بهره‌برداری رسید؛ دهلیز هوایی تجارتی با این کشور ایجاد شد؛ انکشاف بندر چابهار پیش رفته است؛ و کمک‌های هند در مبارزه با تروریزم شامل هلیکوپترها و امضای پیمان همکاری استخباراتی صورت گرفته است.

قزاقستان: سطح معاملات تجارتی دو کشور به بیش از ۴۰۰ میلیون دالر افزایش یافته است؛ ۴۴ شرکت قزاقستانی در افغانستان سرمایه‌گذاری کرده‌اند؛ و خرید گندم و فولاد از این کشور از طرح‌های اقتصادی افغانستان است.

تاجکستان: تقویت روابط دوجانبه از جمله مبارزه با تروریزم و کنترل سرحدات دنبال شده است؛ و این کشور همکاری‌اش را در بخش خطوط آهن اعلام کرده است.

ازبکستان: اولین قطار باربری چین با عبور از قزاقستان و ازبکستان به بندر حیرتان رسید؛ میزان تجارت سالانه دو کشور به ۳۵۰ میلیون دلار رسیده و اتاق تجارتي مشترک در کابل گشایش یافته است؛ موافقت‌نامه‌های همکاری برای مبارزه علیه قاچاق مواد مخدر و ایجاد کمیسیون مشترک امنیتی و پلان عمل امضا شده است؛ ۱۵ سند همکاری دو کشور امضا گردیده است؛ و روی افزایش حجم تجارت دوجانبه به یک میلیارد دلار، ساخت خط‌آهن مزارشریف - هرات و لین برق سرخان - پلخمري با ظرفیت ۵۰۰ کیلوولت توافق صورت گرفته است.

ایران: روابط ایران و افغانستان بر مبنای روابط همکاری‌های منطقه‌یی زیر چتر اجلاس‌های منطقه‌یی و روابط اقتصادی تقویت یافته است؛ روی مسایل اقتصادی، تحکیم مرزها، مبارزه با مواد مخدر، حل مشکلات آبی و مسایل مهاجرین بحث شده؛ و هیئتی برای بررسی معضل آبی دو کشور نیز ایجاد شده است.

پاکستان: سفرهای رئیس‌جمهور غنی برای بهبود روابط به این کشور انجام شده است؛ و در بخش‌های تجارتي، اقتصادی، فرهنگی، تحصیلات عالی، مهاجرت و... روابط دو کشور برقرار است.

عربستان سعودی: اولین سفر خارجی رئیس‌جمهور به عربستان سعودی بود؛ روی همکاری برای گفت‌وگوهای صلح و همچنین سرمایه‌گذاری این کشور در افغانستان صحبت شده است؛ رئیس‌جمهور در اجلاس مبارزه با تروریسم در این کشور اشتراک نمود؛ و اکنون عربستان برخلاف گذشته، طالبان را یک گروه تروریستی می‌خواند.

ترکیه: رئیس‌جمهور ترکیه بعد از پنجاه سال به افغانستان سفر کرده است؛ دو کشور موافقت‌نامه استراتژییک امضا کرده‌اند؛ یک پوهنتون در کابل به کمک این کشور بنا خواهد شد؛ سربازان افغان در دوره‌ی جدید آموزش ترکیه شرکت می‌کنند؛ و ترکیه در عرصه صلح افغانستان همکاری می‌کند.

آذربایجان: موافقت‌نامه‌های اقتصادی و تجارتي، خرید گاز، ترویج و حمایت متقابل سرمایه‌گذاری، امنیتی و تنفیذ قانون، خدمات هوایی، آموزشی و تحصیلات عالی امضا شده است؛ توجه آذربایجان در همکاری روی پروژه‌های زیربنایی، ارتباطات و خط‌آهن و همچنین پولیس، امنیت، مبارزه با حوادث، دیپلوماسی و انرژی جلب شده است؛ آذربایجان در ترمیم هلیکوپترهای وزارت دفاع ملی اعلام همکاری کرده است؛ و در ایجاد و توسعه سیستم «آسان خدمت» با افغانستان همکاری دارد.

۴- سازمان همکاری اسلامی

افغانستان در سه سال گذشته توانسته روابط خود با کشورهای اسلامی را تقویت بخشد و حمایت سازمان همکاری اسلامی از افغانستان را به دست آورد. در حاشیه سیزدهمین اجلاس سازمان همکاری اسلامی در ترکیه، هیئت افغانستان تلاش‌های لازم را برای جلب حمایت کشورهای اسلامی از حکومت وحدت ملی، آوردن صلح و امنیت و مبارزه با تروریسم انجام داد. در اجلاس دیگر این سازمان با موضوع «ساینس، تکنالوژی، نوآوری و عصری‌سازی جهان اسلام» در آستانه پایتخت قزاقستان رئیس‌جمهور غنی سخنرانی نمود. وی به حالت ابهام موجود اشاره کرده و گفت که «چهارمین انقلاب صنعتی به

سوی مخرب شدن در حرکت است و از ما نمی‌خواهد که از آن استقبال کنیم، بلکه برای ما هشدار می‌دهد که بیش‌ترین کارهای ما در زمینه اقتصادی، درست مدیریت نمی‌شود.» همچنین در آخرین اجلاس این سازمان که به شکل فوق‌العاده در ترکیه برگزار شد، موضع مردم و حکومت افغانستان مبنی بر حمایت از «بیت‌المقدس» به عنوان پایتخت فلسطین طی یک سخنرانی جامع توسط رئیس‌جمهور بیان شد.

دستاوردهای اقتصادی منطقه‌یی

بندر چابهار	<p>- امضای موافقت‌نامه همکاری‌های سه‌جانبه چابهار با ایران و هند</p> <p>- طی مراحل تقاضای بیش از ۲۰ شرکت افغانی و خریداری ۴۵ هکتار زمین توسط آن‌ها در بندر چابهار</p> <p>- ایجاد سه کمیته در مورد ترانزیت، گمرکات و امور قونسل‌ی برای اجرایی شدن موافقت‌نامه</p>
کاسا ۱۰۰۰	<p>- افتتاح کار ساختمان پروژه کاسا ۱۰۰۰ (انتقال برق از قرغیزستان و تاجکستان به افغانستان و پاکستان)</p> <p>- افتتاح خط‌آهن بین‌المللی آسیا (آتامراد - امام‌نظر - آقینه - اندخوی)</p>
تاپی	<p>- امضای موافقت‌نامه اجرایی شدن مرحله اول پروژه تاپی با شرکت ملی گاز افغانستان و شرکت خارجی ILF که شامل تأمین امنیت پروژه، موافقت‌نامه‌ها، طرح و دیزاین، مطالعات محیط زیستی و اجتماعی، ماین‌پاکی، ارزیابی جزئیات مسیر و استملاک زمین‌های مسیر عبور پایپ‌لاین گاز می‌شود</p>
راه لاجورد	<p>- امضای موافقت‌نامه پنج‌جانبه ترانسپورتی، تجارتی و ترانزیتی راه لاجورد بین جمهوری اسلامی افغانستان، ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و ترکیه که باعث گسترش تجارت و خروج از انزوای ترانسپورتی و تسهیل مبادلات تجارتی می‌گردد</p>
دهلیز تراسیکا	<p>- کسب عضویت در دهلیز ترانسپورتی اروپا، قفقاز و آسیای مرکزی (تراسیکا)</p> <p>- امضای سند کمک‌های نقدی بلاعوض جاپان برای انکشاف ابعاد اقتصادی و اجتماعی به ارزش بیش از ۲۳ میلیون دالر</p> <p>- امضای موافقت‌نامه اعمار سرک هرات - چشت شریف با ایتالیا</p>
دهلیز هوایی با هند	<p>- ایجاد دهلیز هوایی کابل - دهلی‌نو و قندهار - دهلی‌نو</p> <p>- توسعه دهلیز هوایی به ممبئی</p>

ب - سیاست فرامنطقه‌یی

افغانستان ارتباط با کشورهایی که کانون ثروت، قدرت و دانش است را در حلقه سوم سیاست خارجی خود قرار داده است و در این بخش از سیاست خارجی خود موفقیت‌های آتی را داشته است.

۱- جلب حمایت‌های سیاسی - امنیتی فرامنطقه‌یی

افغانستان در خطر منزوی شدن و از دست دادن حامیانش قرار داشت؛ اما حکومت وحدت ملی توانست ذهنیت جوامع بین‌المللی را نسبت به تروریسم و حامیان آن تغییر دهد و توجه را به لانه‌های تروریسم و جاهایی که تروریسم تربیت می‌شوند، معطوف کند.

همکاری‌های سیاسی: کنفرانس‌های وارسا و بروکسل پشتیبانی بین‌المللی از افغانستان را به نمایش گذاشتند. همچنین مأموریت سیاسی سازمان ملل متحد در افغانستان تمدید و پشتیبانی بلندمدت ناتو از افغانستان اعلام شده است. برگزاری نشست‌های چهارجانبه درباره روند صلح با عضویت چین، آمریکا، پاکستان و افغانستان؛ نشست تماس در برلین، نیویارک و استانبول؛ و نشست چهارم G7+ در کابل به منظور تشریک تجارب در زمینه حکومتمداری و توسعه اقتصادی از دیگر تلاش‌ها بوده است. افغانستان در این دوره موافقت‌نامه‌های همکاری بلندمدت را با اتحادیه اروپا، کرواسیا و کانادا به امضا رساند.

همکاری‌های امنیتی: رئیس‌جمهور در نشست وارسا (جولای ۲۰۱۶)، دیدگاه افغانستان را درباره مسایل مختلف به خصوص مبارزه با تروریسم، بیان کرد. تعهد تمويل قوای امنیتی و دفاعی افغانستان تا سال ۲۰۲۰ و تداوم تشکیل ۳۵۲ هزار نفری نیروهای امنیتی و دفاعی کشور از نتایج این نشست بود. در دوره حکومت وحدت ملی، مأموریت غیرجنگی مبنی بر تداوم آموزش، مشوره‌دهی و کمک به نهادهای امنیتی و دفاعی تعریف شد و مأموریت حمایت قاطع تمدید گردید. همچنین از رهبری افغان‌ها در پروسه صلح حمایت شده است.

کنفرانس لندن: رئیس‌جمهور غنی با سخنرانی در کنفرانس لندن برای افغانستان (دسامبر ۲۰۱۴)، کشورهای کمک‌کننده به افغانستان را متقاعد ساخت که افغانستان در حال تغییر است و حکومت وحدت ملی در راستای مبارزه با فساد، انکشاف اقتصادی، ظرفیت‌سازی و... تعهدات خود را عملی می‌کند.

اعلام استراتیژی آمریکا در قبال افغانستان و آسیای جنوبی: با اعلام استراتیژی در قبال افغانستان و آسیای جنوبی توسط ایالات متحده آمریکا به رهبری دونالد ترامپ، جایگاه افغانستان در سیاست خارجی ایالات متحده وضاحت یافت. طبق این استراتیژی سربازان آمریکایی افزایش می‌یابند و تعدادشان بر اساس شرایط تعیین می‌شود؛ ایالات متحده به همکاری با دولت افغانستان و تقویت نیروهای افغان ادامه می‌دهد و در قبال حضور گروه‌هایی مانند طالبان در پاکستان ساکت نمی‌ماند. این استراتیژی تأکید دارد که تعیین سرنوشت افغانستان در اختیار مردم خودش است. باید گفت که این استراتیژی ابتکارات افغانستان از جمله «پروسه کابل» را تقویت ساخته است.

سفر هیئت شورای امنیت ملل متحد به کابل: هیئتی بلندپایه از شورای امنیت ملل متحد در ۲۵ جدی ۱۳۹۶ به کابل سفر کرد. در نتیجه دیدارها و ارائه شواهد از تمويل تروریسم در خارج از افغانستان، در مقر این شورا جلسه‌ای دایر شد که بر ادامه نبرد علیه تروریسم، فشار بر لانه‌ها و حامیان آن، حمایت از افغانستان، ضرورت مبارزه همگانی با تروریسم و بازسازی اقتصاد افغانستان تأکید کرد؛ همچنین بر دستاوردهای افغانستان صحنه گذاشته شد و آن را در عرصه‌های مختلف چشم‌گیر عنوان داشت.

۲- جلب حمایت اقتصادی کشورهای فرامنطقه‌یی

کنفرانس بروکسل برای افغانستان زیر عنوان «مشارکت برای آبادانی و صلح» در پایتخت بلجیم با اشتراک نمایندگان ۷۵ کشور و ۳۰ نهاد و سازمان بین‌المللی اکتوبر ۲۰۱۶ (میزان ۱۳۹۵) تدویر یافت. این نشست تعهد ۱۵،۲ میلیارد دلاری چهارساله را برای افغانستان و تعهد بر مبارزه مشترک علیه تروریسم به عنوان تهدید مشترک در قبال داشت. نشست حاشیوی «همگرایی منطقه‌یی و آبادانی» نیز همزمان برگزار گردید.

نشست لندن برای افغانستان با اشتراک ۵۰ کشور و ۱۵ سازمان بین‌المللی در ۴ دسمبر ۲۰۱۴ برگزار شد و روی کمک‌های غیرنظامی به افغانستان گفت‌وگو کرد. در این نشست ۱۶ میلیارد دالر کمک تعهد شد. چین کمکی برابر ۲ میلیارد یوان و ۵۰۰ بورسیه تحصیلی سالیانه را تعهد نمود و روسیه و بریتانیا در آموزش سربازان اعلام همکاری کردند.

۳- نمایندگی در سازمان ملل متحد

افغانستان با استفاده از امتیازات نوبتی و نیز رقابت، معاونیت مجمع عمومی، عضویت شورای حقوق بشر، عضویت شورای اقتصادی و اجتماعی و عضویت کمیته عمومی مجمع عمومی را در سازمان ملل متحد به دست آورده است. حضور فعال نمایندگی افغانستان در جلسات نوبتی سه‌ماهه شورای امنیت ملل متحد درباره افغانستان، به سفر پرستاورد اعضای شورای امنیت ملل متحد به کابل انجامید. سفر رئیس اداره اجرایی کمیته مبارزه با تروریسم شورای امنیت به کابل و تهیه و تقدیم تعدادی از پیشنهادات به جامعه جهانی و جلب حمایت‌شان در ارتقای توانمندی‌های افغانستان در امر مبارزه علیه تروریسم دستاورد دیگر در این بخش است. قطعنامه «وضعیت در افغانستان» دیگر بحران کنونی را یک مشکل داخلی نمی‌داند. باید گفت که افغانستان برای اولین بار دو قطعنامه «مقابله با تهدید ناشی از مواد انفجاری تعبیه‌شده» و «روز بین‌المللی یادآوری و قدردانی از قربانیان تروریسم» را مستقلاً طرحی و تعقیب نموده است و برای اولین بار پالیسی خود را در قبال ریفورم شورای امنیت سازمان ملل متحد ترتیب نموده و در مذاکرات بین‌الحکومتی در این مورد سهم فعال گرفته است.

بخش دوم: انکشاف اقتصادی

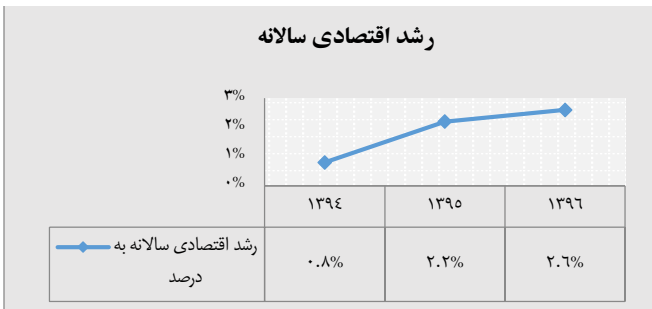
برخلاف توقع دشمنان افغانستان حکومت تنها مصروف مسایل امنیتی نشد و در موازات آن، رشد اقتصادی و رسیدن به خودکفایی در اولویت بوده است. در سه سال گذشته، سنگ بنای محکمی گذاشته شده که به توسعه اقتصادی و ثبات کشور منجر خواهد شد. افغانستان شاهد رشد اقتصادی ۲,۶ درصدی در سال ۱۳۹۶ بود؛ نرخ تورم را تا حد امکان کنترل نمود (۳,۷ درصد در سال ۱۳۹۶)؛ و عواید را بیش از پیش‌بینی‌ها جمع‌آوری کرد (۱۶۹ میلیارد افغانی در سال ۱۳۹۶). افغانستان تعهدات مالی را به ارزش بیش از ۳۰ میلیارد دالر تا سال ۲۰۲۰ دریافت نمود و توانست حدود ۱,۶ میلیارد دالر سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف را جذب کند. صادرات افغانستان در سال ۱۳۹۶ با رسیدن به ۷۸۴ میلیون دالر رشد ۲۷,۷ درصدی داشت.

الف - سیاست‌های مالی و پولی

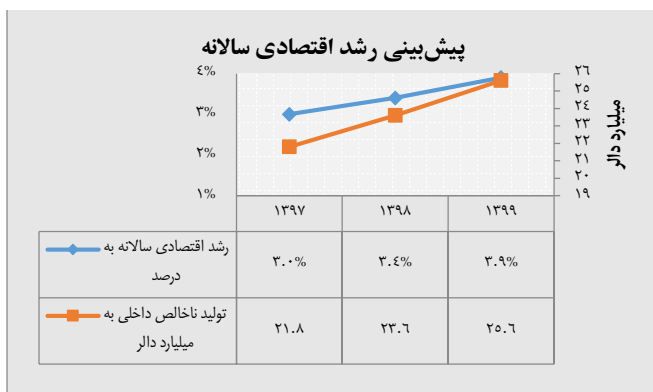
حکومت وحدت ملی در شرایط اقتصادی آغاز به کار کرد که خزانه‌ی کشور از منابع مالی، تهی و رکود اقتصادی بر فضای کشور حاکم شده بود. میلیاردها دالر از افغانستان بیرون کشیده شد و فضای بی‌اعتمادی و بدبینی نسبت به آینده به شکل گسترده‌ای وجود داشت. رشد اقتصادی افغانستان در پایین‌ترین حد خود در چهارده سال گذشته رسیده و فضای کسب و کار به شدت صدمه خورده بود.

با وجود مشکلات و چالش‌های متعدد از جمله تشدید و توسعه جنگ تحمیلی به منظور سقوط دوباره افغانستان پس از خروج نیروهای بین‌المللی و ترویج بی‌اعتمادی جهت فرار مردم و سرمایه از افغانستان از طریق جنگ تبلیغاتی و روانی، حکومت تلاش کرد تا با روی دست گرفتن مجموعه اقدامات تشویقی، حمایتی و تسهیلاتی در راستای بهبود وضعیت اقتصادی گام‌های اجرایی را بردارد که حاصل آن برگرداندن رشد اقتصادی کشور، افزایش جذب سرمایه‌گذاری در سکتورهای گوناگون و رونق ترانزیت و صادرات می‌باشد.

برگرداندن رشد اقتصادی کشور: تلاش‌های هدمندانه حکومت باعث برگشت فضای اعتماد شده که در سال ۱۳۹۶، نتایج خود را بر اقتصاد کلان کشور نشان داد.

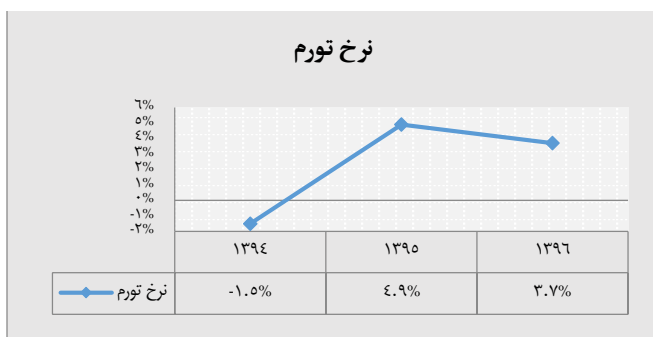

نمودار ۱ - مقایسه رشد اقتصادی در سه سال اخیر

نمودار ۲- پیش‌بینی رشد اقتصادی طی سه سال آینده

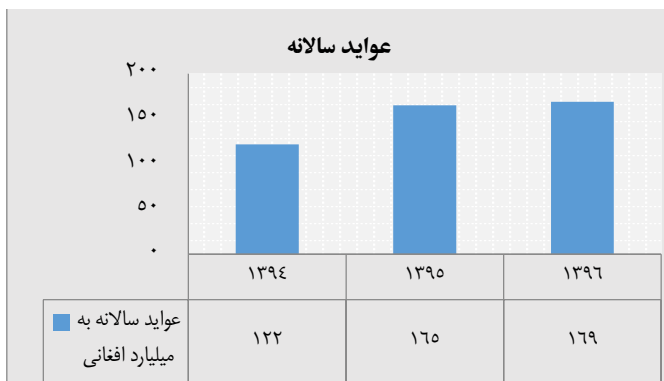
کنترل تورم و خروج از رکود اقتصادی: از موفقیت‌های اقتصادی حکومت، حفظ ثبات اقتصادی و نگهداری نرخ تورم به میزان تک‌رقمی (زیر ۱۰ درصد) می‌باشد.

نمودار ۳- مقایسه نرخ تورم افغانستان در سه سال اخیر

به استثنای یک دوره کوتاه در سال ۱۳۹۴، طی بیش از یک دهه گذشته، افغانستان در سه سال گذشته کمترین نوسانات در ارزش پول ملی و کمترین تغییرات در سطح عمومی قیمت‌ها یا تورم را داشته است که موجب تأیید و تمجید نهادهای معتبر مالی جهان مانند صندوق بین‌المللی پول از عملکرد سیاست‌های ارزی حکومت در تأمین اهداف تعیین‌شده شده است.

اصلاحات مالی و افزایش عواید داخلی: عواید افغانستان با تشخیص منابع عایداتی نو و اصلاحات در بخش‌های اداری و مالی به شکل بی‌سابقه‌ای رو به افزایش است و حتی طی سه سال، مقدار عواید جمع‌آوری‌شده با درصدی قابل ملاحظه‌ای افزایش، از هدف تعیین‌شده، همواره فراتر رفته است.

نمودار ۴- مقایسه عواید سالانه حکومت در سه سال اخیر به افغانی

فراهم‌سازی فضای مناسب تجارت و سرمایه‌گذاری: حکومت افغانستان با درک اهمیت ایجاد محیط مناسب سرمایه‌گذاری برای رشد اقتصادی، رشد سکتور خصوصی را در صدر برنامه‌های ملی دارای اولویت قرار داد و طرح مشارکت عامه - خصوصی را طی کنفرانس بروکسل (اکتوبر سال ۲۰۱۶) به جامعه جهانی معرفی نمود و با اصلاحات مقرراتی در پنج ساحه موفق شد که در رده‌بندی جهانی سال ۲۰۱۷ «تحقیق انجام تجارت» در بین ۱۹۰ کشور، در بخش «آغاز تجارت» جایگاه چهل و دوم و در بخش «پروسه اخذ قرضه» جایگاه یکصدویکم را اختیار کند. پس از عضویت افغانستان در سازمان تجارت جهانی در سال ۲۰۱۵، تاکنون ۱۷ سند تقنینی جهت همسان‌سازی با مقتضیات این سازمان توشیح شده و تعدیل لازم در قانون استندرد وارد گردیده است. در کنار اینها، بازگشایی بندر چابهار، امضای موافقت‌نامه راه لاجورد، افتتاح خط‌آهن آقینه - آتامراد و بهره‌برداری از دهلیزهای هوایی با هند، سبب دسترسی تجار ما به راه‌های جدید ترانزیتی شده و موافقت‌نامه‌هایی که اخیراً با کشورهای ترکمنستان و ازبکستان به امضا رسیدند، کاهش مصارف، زمان و مشکلات تجارتي و ترانزیتی را رقم خواهد زد.

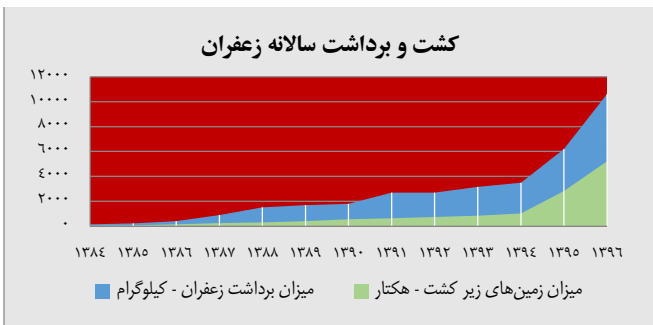
خصوصی‌سازی و حمایت از تولیدات داخلی: تطبیق مدل مشارکت عامه - خصوصی از برنامه‌های اقتصادی حکومت بوده است که قانون آن نافذ گردیده است. همچنین قوانین حمایت از سرمایه‌گذاری و حفاظت از صنایع داخلی نیز تصویب شده‌اند. حکومت ۲۵ درصد ترجیحات برای تولیدات داخلی را در تدارکات در نظر گرفته است. این موارد سبب شده که طبق گزارش بانک جهانی، سکتور صنایع توسعه یابد و سهمش در تولید ناخالص داخلی از ۲,۴ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۴,۵ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یابد.

جذب مساعدت‌های بین‌المللی: تدوین پالیسی‌های مناسب، انجام اقدامات مقتضی و مورد نیاز جهت دریافت کمک‌های خارجی، از جمله اصلاحات مالی و اداری و سیاست مناسب خارجی، سبب شد که حکومت بتواند حمایت‌های وسیع مالی جامعه بین‌المللی را جذب نماید. در دو کنفرانس وارسا و بروکسل، حکومت توانست حدود سی میلیارد دالر مساعدت‌های مالی جامعه جهانی را به دست آورد

ب - زراعت و مالداري

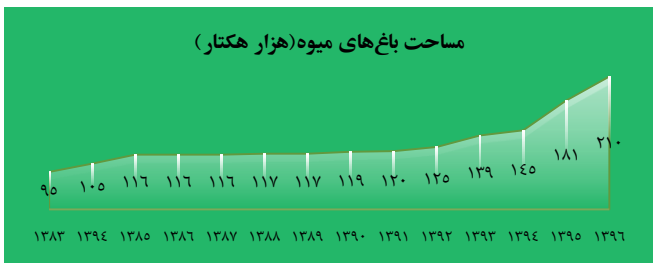
بودجه تخصیص یافته برای سکتور زراعت و انکشاف دهات در سه سال گذشته، همواره افزایش داشته طوری که در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به ترتیب ۷ درصد و ۱۴,۵ درصد بودجه ملی را تشکیل می دهد. از سال ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۵ در سکتور زراعت و مالداري، برای حدود ۲,۲۵ میلیون تن، فرصت شغلی (روزمزد، درازمدت و کوتاه مدت) ایجاد گردیده است. هم اکنون بیش از ۲۲ درصد نیاز بازار از طریق محصولات زراعتی داخلی تأمین می شود و تولید زراعت در سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال ۱۳۹۴، ۱۲,۴ درصد رشد داشته است.

تولید و تجارت زعفران با ایجاد برند زعفران، کمیته ملی زعفران، لابراتوار کنترل کیفیت و توزیع گواهی نامه ISO رونق یافته است.

نمودار ۵ - مقایسه ساحه کشت و میزان برداشت زعفران در افغانستان به هکتار و کیلوگرام

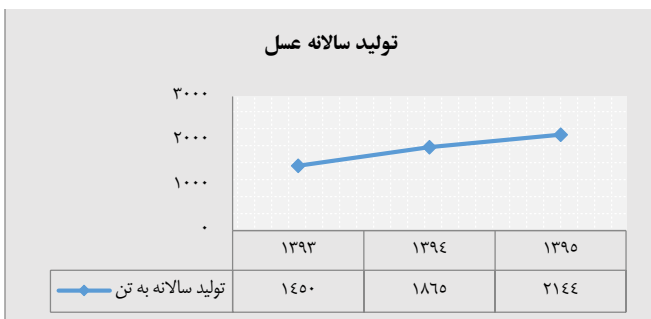
باغداری و برداشت میوه رشد ۷ درصدی را در طی سه سال داشته است. به عنوان نمونه، اینک افغانستان هفتمین صادرکننده کشمش (۱۵۰ میلیون دالر امریکایی) و یازدهمین صادرکننده بادام (۱۱۰ میلیون دالر امریکایی) در جهان است.

نمودار ۶ - مقدار مساحت باغ های میوه به هکتار در ۱۴ سال اخیر

محصولات سبزیخانه ای با ایجاد حدود ۷۴۰۰ سبزیخانه کوچک و بزرگ در ۲۹ ولایت توسط حکومت، و اشتغال ۸ هزار تن، به بیش از ۱۳۸ هزار تن در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

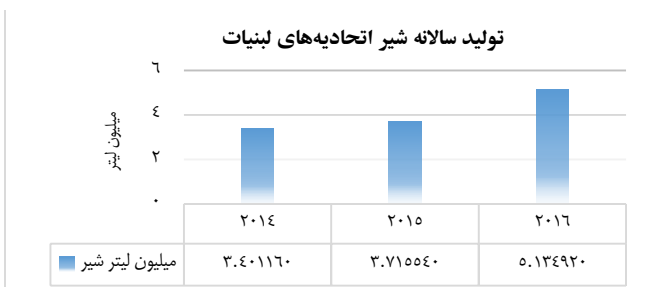
تولید عسل با گذشتن از مرز ۲۱۰۰ تن (رشد ۱۵ درصدی در سال ۱۳۹۵) اکنون نیم مصرف داخلی را کفایت می‌کند.

نمودار ۷- مقایسه تولید عسل در سال‌های اخیر به تن

برداشت پنبه از ۱۷ ولایت به مرز ۶۰ هزار تن در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

تولید لبنیات با تطبیق برنامه همه‌جانبه لبنیات به همکاری اداره خوراک و زراعت ملل متحد، بازاریابی و باروری حیوانات انکشاف یافته است.

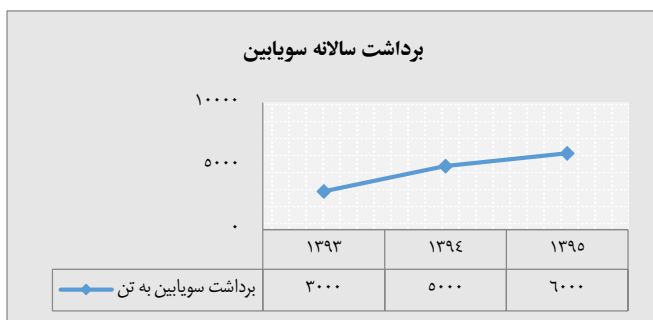

نمودار ۸- مقایسه تولید شیر اتحادیه‌های لبنیات در سال‌های اخیر به لیتر

گوشت مرغ تولیدشده در داخل کشور ۵۳ درصد مصرف داخلی را تکافو می‌کند (۹۶,۵ هزار تن).

ماهی‌پروری به اندازه ۷ هزار تن در سال تولید دارد که با افزایش ۲,۵ برابری فارم‌های ماهی میسر شده است.

برداشت سویابین به بیش از ۶ هزار تن رسیده و در نظر است تا سال ۲۰۲۱ افغانستان بزرگ‌ترین تولیدکننده سویابین در منطقه باشد.

نمودار ۹ - مقایسه برداشت سویابین در سال‌های اخیر به تن

مدیریت زراعت مورد توجه بوده و در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ بیش از ۹۵۰ ماشین‌آلات زارعتی (تراکتور، ماشین کشت شالی و...) در اختیار دهاقین کشور قرار گرفته است. حکومت روی پالیسی میکانیزه زراعتی نیز کار نموده است.

حمایت از دهاقین طی سه سال اخیر سبب توزیع بیش از ۶۶ میلیون دالر قرضه به بیش از ۲۰ هزار دهقان توزیع شده است و بیش از ۶۰ میلیون دالر دیگر در سال‌های آینده توزیع خواهد شد.

ذخیره‌خانه‌های ساخته‌شده در سال‌های ۱۳۹۳ - ۱۳۹۶ به ۲۲۸۳ باب با ظرفیت ۳۹,۱ هزار تن می‌رسد و بیش از ۲۵۶۶ ذخیره‌خانه پیاز و کچالو نیز به ظرفیت ۱۵ تا ۶۰ تن ایجاد شده است.

مراکز پروسس و بسته‌بندی نیز مورد توجه بوده و ۱۹ باب مطابق معیارهای جهانی ایجاد شده است. همچنین ۱۲۰۰ کشمش‌خانه نیز فعال شده است.

مدیریت آب‌های زراعتی سبب کاهش ۱۶ درصدی ضایعات آب شده است؛ چنان که پروژه‌های مربوط حدود ۱۴ هزار هکتار زمین زراعتی را تحت پوشش قرار داده است. برای ۳ سال آینده با تطبیق ۶۷۵ پروژه، حدود ۲۶۵ هزار هکتار زمین زراعتی تحت پوشش قرار خواهد گرفت و ضایعات آب را تا ۲۰ درصد جلوگیری می‌کند که رشد ۲۵ درصدی محصولات را در پی خواهد داشت.

پ - مدیریت آب و انرژی

مراحل مختلف کاری ۴۲ بند برق و ذخیره آب روی دست گرفته شده و حدود یک میلیارد دالر سرمایه‌گذاری خصوصی در این بخش جلب شده است. طبق پالیسی‌های طرح‌شده، افغانستان قصد دارد طی ۴ سال آینده در عرصه تولید انرژی خودکفا شود.

مدیریت آب‌های کشور: مجموع بندهای زیر کار حکومت می‌تواند بیش از ۲ میلیارد مترمکعب آب را ذخیره نماید و بیش از ۳۶۰ هزار هکتار زمین بایر را تحت آبیاری قرار دهد. بند سلما با ظرفیت ذخیره ۶۱۱ میلیون مترمکعب و ۴۲ میگاووات برق که با کمک ۳۰۰ میلیون دالری هند ساخته شد، در جوازای ۱۳۹۵ به بهره‌برداری رسید. بندهای شاه و عروس ولایت کابل، بخش آباد ولایت فراه و کمال‌خان ولایت نیمروز که هر یک به

ترتیب ظرفیت ذخیره ۹,۵ میلیون، ۱,۳۶ میلیارد و ۵۴ میلیون مترمکعب آب را دارند، در حال ساخت می‌باشند. در کنار این سه بند، ۲۹ پروژه بندسازی دیگر زیر کار می‌باشد. باید یادآور شد که سند مبنای دیپلوماسی آب جمهوری اسلامی افغانستان نیز نهایی شده است.

برنامه‌ریزی تولید انرژی از منابع داخلی: پالیسی ملی خودکفایی ۵ ساله انرژی تدوین شده است و سه پالیسی دیگر در مورد انرژی قابل تجدید، تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی و مؤثریت انرژی ترتیب شده‌اند.

سرمایه‌گذاری‌های خصوصی در مورد بندهای برق باغ‌دره (۲۴۰ میگاوات)، قلعه‌مامی (۴۴۵ میگاوات)، کجکی (۱۵۱,۵ میگاوات)، کجکی دوم (۱۵۰ میگاوات)، بخش آباد (۲۷ میگاوات) و سروبی دوم (۱۸۰ میگاوات) و ۳۰ پروژه انرژی قابل تجدید (۱۰۰ میگاوات)، برق گازی (۵۲+۱۹۲ میگاوات)، و برق آفتابی (۱۰۰ میگاوات) جلب شده است. همچنین کار عملی پروژه کاسا ۱۰۰۰ آغاز شده است که ۳۰۰ میگاوات برق برای افغانستان به همراه دارد. پروژه‌های شبکه‌های توزیع برق، سب‌استیشن‌ها و تمديد لین با ولتيج‌های مختلف در کابل، کندز، بغلان، کاپیسا، بادغیس، هرات، قندهار، میدان وردک، غزنی و... عملی شده‌اند.

ت - بانکداری

برای افزایش مصونیت سپرده سرمایه‌گذاران، طی سه سال گذشته، چارچوب قانونی و مقرراتی سکتور بانکی و جلوگیری از پولشویی تعدیل و انکشاف داده شده است. افغانستان از فهرست خاکستری گروه اقدامات مالی بین‌المللی (FATF) خارج شده و عضویت بانک سرمایه‌گذاری زیربنایی آسیا (AIIB) را نیز کسب کرده است.

ث - شهرسازی و مسکن

پالیسی‌های ملی شهری، مسکن، و پلان‌گذاری شهری ترتیب شده‌اند و بیش از ۸۰ پلان استراتژیک و یا تفصیلی شهرها ترتیب شده‌اند. پروژه‌های ره‌ایشی فاز اول شهرک خواجه‌رواش، شهرک امارات، خوشحال‌خان، ۶۰ بلاک قصبه، و مرحله اول بازسازی قصر دارالامان تکمیل شده است. تفاهم‌نامه ۱۰ هزار واحد مسکونی با چین و یک هزار واحد مسکونی با قطر امضا گردیده و همچنین صنعت ساختمانی پیش‌ساخت روی دست گرفته شده است.

ج - مخابرات و تکنالوژی معلوماتی

پوشش شبکه‌های مخابراتی به ۸۹ درصد و پوشش اینترنت از ۱۷ به ۵۱ درصد رسیده است. طی این دوره، یک هزار کیلومتر شبکه فایبر نوری در نقاط مختلف از جمله مناطق مرکزی، شرقی و شمال شرق کشور امتداد یافته که ضمن کاهش نرخ استفاده از اینترنت، عاید مالیاتی آن را به ۵۰ میلیون دالر رسانده است. اکنون ۵۰ پوهنتون و نهاد تحصیلی دولتی، ۹ مکتب و ۵۰ اداره دولتی به شبکه فایبر نوری وصل‌اند و تفاهم‌نامه اتصال این شبکه با چین از طریق واکان در بدخشان نیز به امضا رسیده است. افغان‌ستلایت ۱ از نیمه دوم ۲۰۱۶ به منبع عایداتی تبدیل گردیده است. افغانستان همچنین مسوده

قانون‌های ICT، و جرایم سایبری و معاملات الکترونیکی را تهیه نموده و پالیسی حفاظت کودکان در استفاده از اینترنت را طرح کرده است. برای جمع‌آوری مالیات مخابراتی، سیستم ریل تایم دیتا منجمت نیز راه‌اندازی شده است.

چ - ترانزیت و ترانسپورت

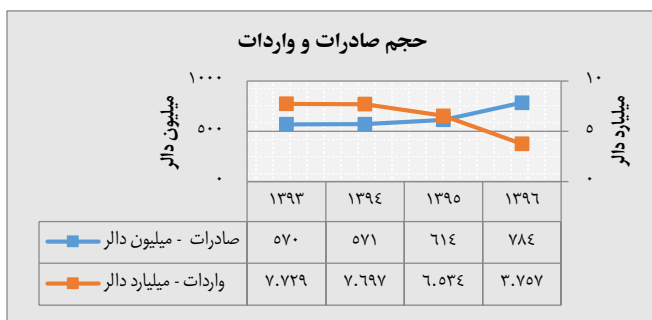
افغانستان در بخش ترانزیت توانسته است که دهلیزهای متعدد با کشورهای مختلف فراهم بسازد. دهلیز هوایی عملاً بین شهرهای کابل و قندهار از افغانستان و دهلی‌نو و ممبئی از هند فعال شده است و ده‌ها پرواز آن محصولات دهاقین را انتقال داده است. با افزایش قیمت فیس پروازهای عبوری، عاید این بخش از ۱,۹۲ میلیارد افغانی به ۲,۶۷ میلیارد افغانی در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است. در کنار افتتاح خط‌آهن بین‌المللی آسیا (آتامراد - آقینه) و خط لوله انتقال گاز تاپی، امضای موافقت‌نامه‌های سه‌جانبه بندر چابهار؛ راه لاجورد؛ همکاری‌های زیربنایی ترانسپورتی با ازبکستان؛ دوجانبه ترانسپورتی با ترکمنستان؛ سه‌جانبه ترانسپورتی با چین و تاجکستان نیز صورت گرفته است. در ولایات نیمروز، بامیان و فراه میدان‌های هوایی نو افتتاح شده و چند پروژه توسعه میدان‌های هوایی در کندز، دایکندی، زابل، کابل، قندهار و... تکمیل گردیده است. همچنین ۶۳ پروژه سرک و خط‌آهن در ولایات مختلف تکمیل و به بهره‌برداری رسیده و کار دهلیز شمال به جنوب، دهلیز شرق به غرب و سرک دوشی - بامیان افتتاح شده‌اند.

ح - معادن

در سه سال گذشته، در جلوگیری از هدر رفتن معادن در آینده، گام‌های اساسی برداشته شد. عقد قرارداد بازسازی، حفاری، تست و تجهیز چاه‌های گاز ۳۱ و ۳۷ ساحه‌ی گازدار یتیم‌تاق شبرغان، ثبت تعدادی از قراردادهای عقدشده معادن در سیستم AMCS+ و ارزیابی ۲۲۸ قرارداد معدن‌کاری معادن مواد ساختمانی عقدشده از طریق ولایات از اقدامات عمده است. همچنین پالیسی ملی نفت و گاز، مسوده پالیسی ملی و مالی، و مقرر تخریکی معدنکاری تهیه شده است.

خ - تجارت و فعالیت‌های اقتصادی

کنفرانس بروکسل (۲۰۱۶) شاهد معرفی «چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان» به عنوان پلان استراتژیک پنج‌ساله دستیابی به خودکفایی (۱۳۹۵ - ۱۴۰۰) بود و در همین سال، افغانستان رسماً عضویت سازمان تجارت جهانی را کسب نمود. توشیح قانون حمایت از مستهلک، تعدیل قانون استندرد مطابق نیازمندی‌های سازمان تجارت جهانی، کاهش طی مراحل اخذ جواز سرمایه‌گذاری، و توشیح ۱۷ سند تقنینی جهت همسان‌سازی با مقتضیات سازمان تجارت جهانی، فضای تجارت را مناسب‌تر از گذشته ساخته است؛ طوری که افغانستان در «رده‌بندی جهانی انجام تجارت» در بخش فضای مناسب تجارت، با صعود ۱۱ پله‌یی در جایگاه ۱۷۲مین کشور قرار گرفته است. افغانستان در تلاش است با ایجاد بنادر خشکه در هزینه و زمان ترانزیت امتعه ۲۵ درصد کاهش را به وجود آورد. اکنون میزان صادرات در سال ۲۰۱۷ به ۷۸۴ میلیون دالر افزایش یافته است که نشان‌دهنده افزایش چشم‌گیر نسبت به سال‌های قبل است.

نمودار ۱۰ - مقایسه حجم صادرات و واردات در سال‌های اخیر به دالر

تنوع در ساختار تجارتي افغانستان در چند سال اخیر بی‌سابقه بوده است. فزونی شمار راه‌های ترانزیتی از طریق کشورهای آسیای میانه و ایران، مسیر انتقال اموال را به / از افغانستان تنوع بیش‌تری داده است. این عملکرد اقتصاد کشور را در مقابل تکان‌های بیرونی استوارتر ساخته است؛ چنان که مسدود شدن دروازه تورخم در فبروری ۲۰۱۷ در مقایسه با وقایع مشابه در گذشته، کمتر تأثیری بر قیمت‌های داخلی داشت.

د - مدیریت زمین

مدیریت اراضی برای حکومت وحدت ملی اهمیت ویژه دارد و به همین دلیل، شورای اراضی و آب ایجاد شده و روی مسایل آن بحث می‌کند. مدیریت زمین اکنون با قانون تنظیم امور زمینداری انجام می‌شود و برای جلوگیری از فساد اداری، مکانیزم‌های شفاف، سریع و مؤثر اجاره‌دهی طرح شده‌اند. از این رو زمینه دسترسی سرمایه‌گذاران ملی و بین‌المللی به زمین‌های دولتی بهبود یافته است.

ذ - توریسم

حکومت طی سه سال اخیر، تلاش کرده است که زیربناها و اماکن تاریخی و توریستی را دوباره احیا نماید. بدین منظور شاخص‌های گردشگری برای اهداف توسعه پایدار و مسوده پالیسی ملی توریسم تدوین شده است. از متخصصین UNWTO جهت مشوره برای گسترش صنعت توریسم دعوت شده و تأسیس انستیتوت گردشگری طرح گردیده است.

بخش سوم: امنیت و صلح

افغانستان در سال ۲۰۱۴ همزمان با انتقال سیاسی و اقتصادی، انتقال مهم‌تر امنیتی را تجربه کرد؛ و با خروج ده‌ها هزار سرباز خارجی، مسؤولیت‌های کامل امنیتی را نیروهای افغان بر دوش گرفتند. تغییر مأموریت نیروهای خارجی از نظر دشمن یک فرصت بود و به جنگ شدت داد. رئیس‌جمهور غنی سال ۱۳۹۴ را سال «بقا» نامید، سال بعد آن را سال «دفاع انسجام‌یافته» و سال ۱۳۹۶ را سال «تحرک بنیادی» عنوان داد که خوشبختانه در هر سه بخش، حکومت دستاوردهای خوب داشته است. نیروهای امنیتی و دفاعی توانستند که آرزوی دشمن را نقش بر آب کرده و با مدیریت جنگ از تقسیم افغانستان به دو جغرافیای سیاسی جلوگیری کنند. قوای هوایی افغان با همکاری کشورهای دوست تجهیز و به پا ایستاد. پلان امنیتی چهارساله ترتیب و با فساد به شکل عملی مبارزه شد و با ایجاد «مرکز ملی توحید» فرماندهی واحد نیروهای امنیتی و دفاعی شکل گرفت. تعریف دشمن ارائه شد و از نیروهای مسلح بیش‌تر از هر زمانی قدردانی صورت گرفته است. همچنین مذاکرات صلح با حزب اسلامی گلبدين حکمتیار به موفقیت انجامید و در بعد خارجی، اجماع جهانی به حمایت از پروسه صلح به مالکیت افغانستان شکل گرفته است و فشار بی‌پیشینه بر حامیان تروریسم به وجود آمده است.

الف - جلوگیری از تقسیم افغانستان به دو جغرافیای سیاسی

همزمان با عهده‌داری مسؤولیت‌های امنیتی توسط نیروهای افغان جنگ از طرف تروریستان شدت یافت تا بتوانند حداقل شماری از ولایت‌ها را سقوط داده و جغرافیای سیاسی افغانستان را به دو بخش تقسیم کنند اما شجاعت و ازخودگذری نیروهای افغان عرصه را بر دشمن تنگ ساخت و پیام واضح حکومت به طالبان و حامیان آنها داده شد که در میدان نبرد به هیچ عنوان پیروز نخواهند شد و یگانه راه حل از مجرای سیاسی خواهد بود.

ب - پلان امنیتی چهارساله؛ ظرفیت‌سازی نیروها

حکومت وحدت ملی پلان امنیتی چهارساله را برای ارتقای ظرفیت‌های نیروهای امنیتی تدوین نمود که مورد استقبال جامعه جهانی به خصوص ایالات متحده امریکا واقع شد. این پلان شامل اصلاحات گسترده در نیروهای امنیتی افغان؛ ارتقای ظرفیت نیروهای امنیتی و دفاعی؛ و سرمایه‌گذاری روی نیروهاست.

پ - مبارزه با فساد

فساد اداری و مالی از دلایل عمده تلفات در صفوف نیروهای امنیتی و دفاعی بوده است. در این راستا بیش از ۱۵۸ هزار از نیروی اردوی ملی بایومتریک شده‌اند و در اثر مبارزه با فساد و انجام اصلاحات، سطح اکمالات اردوی ملی ۸۵ درصد افزایش یافته است. در سه سال گذشته ۱۲۵ دوسیه فساد از وزارت دفاع ملی مربوط ۳۰۷ تن مورد بررسی قرار گرفته و ۹۹ دوسیه آن به سارنوالی‌های مبارزه با جرایم فساد اداری و مرکز عدلی و قضایی جرایم سنگین لوی سارنوالی محول شده است. ۱۰ میلیارد افغانی نیز در این مدت در قراردادهای وزارت دفاع ملی صرفه‌جویی شده است. همچنین ۱۲۳ شرکت قراردادی

وزارت دفاع که در اجرای تعهدات شان تخلف نموده‌اند، تابع جرمه عطلات گردیده‌اند. در وزارت امور داخله نیز ۱,۷ میلیارد افغانی صرفه‌جویی شده و ۲۶۲ قضیه فساد اداری بررسی شده است که در نتیجه ۱۱۲ تن به شمول جنرالان برای تفتیش به لوی سارنوالی معرفی شده‌اند.

ت - تقویت مورال نیروها و تعریف واضح دشمن

بلند بردن روحیه نیروهای امنیتی و دفاعی و رسیدن به خانواده‌های قربانیان قوای مسلح، از اولویتهای حکومت وحدت ملی بوده است. بهبود اکمالات نیروها و به نمایش گذاشتن حمایت‌های اقشار مختلف جامعه از جمله علما، بخشی از توجهات دولت بوده است. در زمینه مسکن و تحصیل ورثه شهدا توجه شده و میلیون‌ها افغانی برای آنان توزیع شده است. حکومت وحدت ملی نهم حوت را «روز ملی نیروهای امنیتی و دفاعی» نام‌گذاری نمود. حکومت با ارائه تعریف واضح، سه گروه را به عنوان دشمن معرفی کرد: تروریستان و دهشت‌افگانی که به حریم زندگی مردم حمله می‌کنند و آنان را به قتل می‌رسانند؛ قاچاقبرانی که امنیت و رونق اقتصادی کشور را ضربه می‌زنند؛ و مافیای مواد مخدر و حلقات مافیایی اقتصاد جرمی که مرتکب خیانت ملی می‌شوند.

ث - مرکز ملی توحید؛ برای کنترل جنگ

با اهتمام دشمن به شدت دادن جنگ، رئیس‌جمهور غنی سرقوماندانی اعلا و «مرکز ملی توحید» را تشکیل داد و رهبری آن را به عهده گرفت. تماس مستقیم با نیروهای حاضر در خط نبرد، افزایش هماهنگی، و تغییرات در پلان جنگ سبب شد که بیش از ۵۲۰۰ عملیات و ۱,۹ میلیون فعالیت محاربوی صورت گیرد.

ج - تجهیز نیروهای امنیتی و دفاعی

جلب سرمایه‌گذاری روی نیروهای امنیتی برای ۴ سال آینده تا ۶ میلیارد دالر و افزایش کمیت ۳ برابری نیروهای هوایی از موارد عمده تجهیز نیروهای امنیتی و دفاعی است. کمک‌های جهانی در جهت به دست آوردن ده‌ها جنگنده و طیاره گوناگون از سوی امریکا و هند، ۱۰ هزار میل کلاشینکوف از روسیه؛ خریداری هزاران موتر زرهی از سوی امریکا و کمک چین برای ترمیم وسایل نظامی، نیروهای افغان را مجهز و قوی‌تر خواهد ساخت.

چ - اصلاحات ساختاری وزارت دفاع ملی

ملکی‌سازی در وزارت دفاع ملی با تعدیل ۱۰ بست ارشد و ۵۰۱ بست افسری و ریاست‌های این وزارت انجام شده است که ۲۴۵ بست آن از طریق اصلاحات اداری و رقابت آزاد استخدام شده است و بقیه آنها شامل امتحانات جمعی کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی شده است. همچنین ۱۸۸۱ بست ملکی معادل بریدمل و سرباز ریفورم اصلاحات اداری و خدمات ملکی شده است.

انتقال قوای سرحدی به وزارت دفاع ملی در چارچوب نقشه راه چهارساله نیروهای امنیتی و دفاعی انجام شد و طی آن تشکیل قوای سرحدی به کمیت ۱۹'۳۲۲ بست نظامی با وسایل و تجهیزات و سایر ملحقات از تشکیل وزارت امور داخله به وزارت دفاع

ملی انتقال یافت و ۴ هزار بست نظامی در ساختار تشکیلاتی پولیس سرحدی افغانستان و بخش تنفیذ قانون جهت پوشش بنادر و کنترل میدان‌های هوایی در چوکات وزارت امور داخله باقی ماند.

بازسازی قوای هوایی موجب شد که سرکوب مخالفین مسلح و اکمالات قوای زمینی بهتر انجام شود. پوهنتون هوایی مشغول آموزش ۳۰۰ تن در داخل کشور است و بیش از ۲۰۰ تن دیگر در خارج کشور تحت آموزش قرار دارند.

ارتقای فرقه عملیات‌های خاص به قول‌اردو در حالی انجام شد که بخش مهمی از تشکیلات اردوی ملی است. این ارتقا شمار نیروهای کوماندو را به دو برابر می‌رساند.

ح - مسایل حقوق بشری

افغانستان دیگر در لست کشورهایی نیست که در آن اطفال در صف نیروهای دفاعی استخدام می‌شوند. وزارت دفاع ملی ۴ پالیسی را در عرصه‌های حقوق بشردوستانه و حقوق بشر؛ محافظت از اطفال در منازعات مسلحانه؛ جلوگیری و منع استخدام اطفال در نیروهای دفاعی؛ و اخلاقیات و قوانین پرسونل را تدوین نموده است. همچنین در وزارت امور داخله حدود ۱۳۰ متخلف در این زمینه، به سارنوالی معرفی شده‌اند و در سال ۱۳۹۶ از جذب ۱۳۶ فرد زیر سن قانونی به پولیس جلوگیری شده است. همچنین ضمن تدوین حقوق بشردوستانه بین‌المللی رعایت حقوق بشر در منازعات مسلحانه، تشکیل لازم در حوزه‌های کابل و ولایات ایجاد شده است. ریاست عمومی امنیت ملی نیز در این بخش فعال بوده و نظارت دوامدار و دسترسی به وکیل مدافع توسط کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، یوناما و صلیب سرخ صورت گرفته است، از نگهداری اطفال در نظارت‌خانه‌های امنیت ملی جلوگیری شده و اقدامات جزایی در برابر تخطی‌کنندگان سبب معرفی ۵ تن به سارنوالی شده است.

خ - صلح

حصول اجماع منطقه‌یی، کشورهای اسلامی و جهانی در راستای صلح به رهبری افغانستان از دستاوردهای خوب حکومت وحدت ملی است که مصداق آن اعلامیه کنفرانس بریکس است. در این اعلامیه کشورهای عضو از جمله چین و روسیه، ترویزم را خطری برای منطقه و جهان تلقی کردند و صلح و ثبات منطقه را وابسته به صلح و ثبات افغانستان بیان نمودند. مذاکرات بین‌افغانی منجر به امضای موافقت‌نامه صلح با حزب اسلامی گلبدین حکمتیار شد. افغانستان در این سال‌ها ابتکار «پروسه کابل» را روی دست گرفت و آن را موفقانه به پیش می‌برد. در پی تلاش‌های رئیس‌جمهور و شورای عالی صلح، رئیس‌جمهور اندونزی با سفر به کابل به همکاری در پروسه صلح و تشریک تجارب در این عرصه اطمینان داد. سه کنفرانس در راستای صلح در ابعاد منطقه‌یی؛ علمای افغانستان و اندونزی؛ و علمای جهان اسلام در آینده روی دست است.

د - مبارزه با مواد مخدر

حکومت بر منحوس بودن اقتصاد جرمی شکل‌یافته از قاچاق مواد مخدر و همکاری کشورها در مبارزه با قاچاقچیان مواد مخدر در مرزها تأکید دارد. حکومت وحدت ملی

روی تعدیل قانون مبارزه علیه مواد مخدر و پلان‌ها و پالیسی‌های مربوط کار نموده و طرزالعمل جلوگیری از پولشویی عواید ناشی از جرایم مواد مخدر را تدوین نموده است و برای تنفیذ قانون بیش از ۸۶۰۰ قاچاقچی مواد مخدر دستگیر و ۱۵۴۹ تن محاکمه شده‌اند. ۱۵۵ باب لایراتوار پروسس مواد مخدر، ۱۲ باب ذخیره‌گاه مواد مخدر، و ۴۸۶۵ هکتار زمین زیر کشت کوکنار طی سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۶ تخریب شده است. همچنین روی ترویج کشت بدیل از جمله زعفران، باغ‌های پسته، عناب و... توجه گردیده و از برنامه‌های مختلف کشت بدیل تنها در سال ۱۳۹۶ بیش از ۶۲ هزار دهقان به شکل مستقیم مستفید شده‌اند.

بخش چهارم: حکومتداری خوب

حکومتداری خوب منجر به ایجاد نظام‌های مدیریتی خوب با مشارکت مردم و با جهت‌گیری ضدفساد است. این مفهوم در دولت‌ها از جایگاه و اهمیت خاص برخوردار شده و مورد توجه جدی قرار دارد؛ چه اینکه از شاخص‌های مهم ارزیابی دولت‌ها در عرصه بین‌المللی نیز شمرده می‌شود. دستاوردهای حکومت وحدت ملی در راستای تحقق حکومتداری خوب و تعهداتش به مردم و جامعه جهانی را می‌توان در سه بخش حاکمیت قانون، اصلاحات و حکومتداری الکترونیک، و مبارزه با فساد دسته‌بندی نمود. کار روی ۲۸۷ سند تقنینی از جمله کُد جزا، لغو جواز ۴۵ حزب سیاسی، مبارزه قاطعانه با غصب زمین، اصلاحات ساختاری و عملکردی سارنوالی، راه‌اندازی پرونده‌های رقابتی استخدام کارمندان، ساده‌سازی پرونده‌ها، رشد حکومتداری الکترونیکی، اصلاحات انتخاباتی، و بهبود خدمات عامه مانند حج، کانکور، صدور پاسپورت و... از یک طرف و ایجاد مرکز عدلی و قضایی مبارزه با فساد اداری و کمیسیون تدارکات ملی از سوی دیگر، در زمینه حکومتداری خوب قابل بحث می‌باشند. همچنین دسترسی به اطلاعات در حکومت وحدت ملی و مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌ها بیش از هر زمان دیگر با حمایت حکومت رشد چشم‌گیری داشته است.

الف - قانون‌گذاری

در طول سه سال گذشته حکومت وحدت ملی تا ختم جدی ۱۳۹۶، بیش از ۲۸۷ سند تقنینی اعم از قانون، مقرر و اساسنامه تکمیل، تدقیق و نهایی گردیده است. یکی از مهم‌ترین این اسناد «کُد جزا» است که برای رفع پراکندگی، تناقض و تعارض در ۳۳ مورد قانون جزایی، حکومت آن را تدوین نمود. این قانون حرکت به سوی پیشرفت در عرصه نظام حقوقی، حاکمیت قانون و قانون‌گذاری افغانستان محسوب می‌شود. از ویژگی‌های این قانون توجه به حالت بازدارندگی از جرم و تنظیم تکرار جرم بر اساس معیارهای جدید حقوقی است؛ همچنین موارد تازه‌ای در بخش‌های هراس‌افگنی، نسل‌کشی، سایبر، قاچاق انسان و مهاجران، اختطاف، انحرافات اخلاقی اطفال، شکنجه، رویه نامناسب کارمندان دولتی، غصب زمین، محیط‌زیست، انتخابات و فساد اداری را در خود دارد.

ب - مبارزه با غصب زمین

حکومت وحدت ملی برای رسیدگی به این موضوع و مبارزه با این پدیده نامیمون، قانون تنظیم امور زمینداری را طرح و توشیح نمود و در جلسات شورای عالی اراضی و آب به آن پرداخت. فصل یازدهم و دوازدهم این قانون به صورت مشخص روی غصب زمین و احکام جزایی آن بحث نموده است. همچنین در کُد جزا، غصب زمین جرم‌انگاری شده و به مجازات غصب زمین و جرایم در حکم غصب پرداخته شده است. همزمان با ایجاد وضاحت قانونی، از ۳۸,۷ هزار جریب زمین، ۴۲۱ هزار مترمربع زمین زراعتی و ۷,۵ هزار مترمربع ساحه تجارتی به نفع دولت دفاع شده است. ۲۰۸,۷ هزار جریب زمین دیگر نیز توسط اداره اراضی بازپس گرفته شده است و ۱۵,۸ هزار غاصب لست شده و ۳۵۵ شهرت غیرقانونی تشخیص گردیده است.

پ - اصلاحات اداری

در قسمت اصلاحات اداری می‌توان فعالیت‌ها و دستاوردهای عمده حکومت را در بخش‌های خدمات ملکی و ارگان‌های محلی، عدلی و قضایی، سارنوالی، انتخابات و خدمات عامه برشمرد.

۱- دستاوردهای کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی

کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، پروسه استخدام ۴۹۲ بست خالی اداره تذکره الکترونیکی را بر اساس حکم ریاست جمهوری تنظیم نمود. ثبت نام در این پروسه از طریق انترنت صورت گرفت و تثبیت نتایج هم با استفاده از ماشین انجام شد که مورد تمجید همگان قرار گرفت. این کمیسیون، رهبری و نظارت بر امتحان رقابتی جمعی و انفرادی را در همکاری وزارت‌ها و ادارات مستقل دولتی به عهده گرفت. همچنین کمیسیون روی ترتیب طرزالعمل استخدام و ارزیابی اجراءات معاونین والی و ولسوالان؛ ترتیب طرح مسوده ریفرمی معینیت‌ها / معاونیت‌های مالی و اداری وزارت‌ها و ادارات مستقل دولتی؛ و طرح و ترتیب پالیسی افزایش مشارکت زنان در خدمات ملکی کار نموده و مرکز خدمات مشتریان را ایجاد نموده است. تا کنون ۶۹۷ بست تدارکاتی و ۱۸ هزار بست ۵ و ۶ شامل هشت هزار بست معلمی را با نظارت نهادهای مدنی به رقابت گذاشته و میکانیزم استخدام ۷ هزار بست خدمات ملکی ۳ و ۴ را طرح نموده است. در این رقابت‌ها پنج نمره امتیازی برای زنان در نظر گرفته شده است.

در راستای بهبود اصلاحات اداری، به منظور انسجام طی مراحل امور ذاتی و تشکیلاتی کارمندان دولت توسط مرجع واحد، تنظیم طی مراحل این امور از طریق کمیسیون روی دست گرفته شده است و همچنین به خاطر سرعت کار، رفع تبعیض و برخوردهای غیرقانونی در نهادهای ملکی، قانون اجراءات اداری طرح شده است. این کمیسیون ۳۰ پروسه مغلق کاری را نیز ساده‌سازی نموده است.

ادغام برنامه ارتقای ظرفیت برای نتایج (سی‌بی‌آر) در کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی نیز از اقدامات دیگر حکومت بوده است. اکنون روی ساختار الکترونیک پلان اصلاحات این برنامه توجه شده است. برنامه سی‌بی‌آر پیشرفت چشم‌گیری داشته است و در مقایسه با گذشته که بعضاً در یک سال تنها ۴۲ تن از طریق این برنامه جذب شده‌اند، در سال ۱۳۹۶، ۸۰۰ تن از این طریق استخدام گردیده‌اند.

۲- بهبود ارگان‌های محلی

از ۲۱ معاون والی که در حکومت وحدت ملی تعیین گردیده‌اند، ۷ تن آنان با رقابت آزاد انتخاب شده و تقرر ۱۴ تن دیگر صرف تا زمان تدویر رقابت منظور شده است. همچنین در مورد ولسوال‌ها، از آغاز حکومت وحدت ملی ۱۹۴ تن به تازگی تقرر حاصل نموده‌اند که ۱۱۸ تن آنان از طریق رقابت آزاد استخدام شده‌اند و تقرر در ۷۶ بست دیگر صرف تا زمان انجام رقابت آزاد صورت گرفته است. ۱۸ بست شاروالی مراکز ولایات با انجام مصاحبه واجدین شرایط و ارزیابی‌ها تقرر حاصل نمودند و ۱۵ بست دیگر با طرزالعمل جدید برای رقابت آزاد به اعلان سپرده شده است. همچنین با تعدیل قوانین و طرح طرزالعمل‌های جدید، ۲۴ بست کمبود ولسوالی‌های ولایات و ۳۱ بست شاروالی‌ها برای

رقابت آزاد به اعلان سپرده شده است که پس از آن استخدام بست‌های سوم الی پنجم شاروالی ولسوالی‌ها از طریق امتحان دسته‌جمعی صورت می‌گیرد.

۳- اصلاحات عدلی و قضایی

برای اعمال اصلاحات عدلی و قضایی، برنامه ملی پنج‌ساله (۱۳۹۶ - ۱۴۰۰) طرح و توسط شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری تصویب شده است که توسط نهادهای عمده عدلی و قضایی تطبیق می‌شود و کمیته عدلی و قضایی کابینه بر تطبیق آن نظارت می‌کند. هماهنگی میان نهادهای عدلی و قضایی از اولویت‌های اساسی این برنامه به منظور تأمین حاکمیت قانون و مبارزه با جرایم به شمول فساد اداری است.

۴- اصلاحات در سارنوالی

سارنوالی بیش از هر زمان دیگر مسلکی و غیرسیاسی شده است که نتیجه آن فعال‌سازی ادارات سارنوالی در تمام ولسوالی‌هاست. همچنین تدوین استراتژی پنج‌ساله، ساختار استراتژی برای منابع بشری و تصویب طرح اصلاحات عدلی و قضایی در زمینه ساختارها از دستاوردهای درخور ستایش اداره لوی سارنوالی است. این اداره تلاش نموده که تطبیق قانون را از سارنوالان آغاز نماید؛ لذا بیش از ۶۰ سارنوال خاطی دستگیر شده‌اند و برای ارتقای مؤثریت ۴۰ سارنوال تبدیل و تقرر شده‌اند. استخدام‌ها بر اساس کانکور شفاف صورت گرفته و در نتیجه توجه لوی سارنوالی به منابع بشری اکنون ۴۰ درصد از کارمندان سطوح بالایی را جوانان تشکیل می‌دهند. تعداد کارکنان زن این اداره از ۳ درصد به ۱۷ درصد افزایش یافته و یک معاونیت و ۹ ریاست را عهده‌دارند.

مرستیالی منع خشونت علیه زنان در اسد ۱۳۹۵ در لوی سارنوالی ایجاد شد و با توظیف ۴۴ زن در ۲۴ ولایت عملاً در این زمینه اجراءات می‌شود. برای تقویت سارنوالی ساختار تشکیلاتی آن شاهد ایجاد ریاست جندر و رعایت حقوق بشر، ریاست عمومی رسیدگی به تخلفات اطفال؛ و ریاست تحقیق جرایم بین‌المللی بوده است. برای دسترسی مراجعین به شخص لوی سارنوال، روزهای دوشنبه به ملاقات آنان اختصاص یافته است که منجر به احکام شش هزار عریضه به مراجع مربوط شده است.

۵- اصلاحات انتخاباتی

«۱۶ سرطان ۱۳۹۷» به عنوان زمان برگزاری انتخابات پارلمانی و شوراهای ولسوالی تعیین و اعلام شده است. برای انجام اصلاحات در ابتدای حکومت وحدت ملی «کمیسیون ویژه اصلاحات انتخاباتی» ایجاد شد که ثمره آن تعدیل قوانین انتخاباتی و ایجاد اصلاحات در ساختارهای نهادهای انتخاباتی است. با طی مراحل شفاف قانونی، کمیته گزینش اعضای پیشنهادی کمیسیون انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی را معرفی کرد که پس از انجام مصاحبه مشترک رئیس‌جمهور، رئیس اجرایی، قاضی‌القضات، معاون دوم رئیس‌جمهور، و لوی سارنوال با آنان، کمیشنرهای جدید انتخاب شدند. کمیته‌های مالی و امنیتی انتخابات نیز تشکیل شده و اکنون فهرست ابتدایی رأی‌دهندگان تکمیل و پلان تطبیقی رأی‌دهی الکترونیکی تهیه شده است.

۶- خدمات عامه

حکومت وحدت ملی در بخش ارائه خدمات عامه توانسته است که نسبت به دوره‌های گذشته رابطه بهتری با مردم ایجاد کند تا در ایجاد شفافیت در خدمات و برگزاری پرونده‌های سراسری موفق باشد.

امتحانات کانکور پس از ایجاد اصلاحات و تغییرات عمده تخنیکی و مدیریتی سبب شد که سطح ناکامی داوطلبان سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳ از ۴۵ درصد به ۱۳ درصد کاهش یابد و امتحان سال ۱۳۹۶ از شفافیت بی‌بدیلی برخوردار شده و رضایت خاص داوطلبین را با خود داشته باشد. هویت داوطلبین، الکترونیکی و اعلام نتایج ماشینی شد و برای هر متقاضی سؤالات مشخص با آی.دی ترتیب گردید.

پرونده حج با ارائه خدمات بهتر به حاجیان همراه شده است. توزیع دستبندهای هوشمند و پاسپورت‌های الکترونیکی برای حاجیان از یک سو و کاهش هزینه، افزایش معلمان و تنظیم پرواز مستقیم حاجیان از سوی دیگر مدیریت این پرونده را بهبود بخشیده و رضایت بیش‌تر مردم را حاصل نموده است.

توزیع پاسپورت با بهره‌گیری از خدمات پستی و ثبت نام آنلاین سبب کاهش مراجعه فیزیکی و جلوگیری از اتلاف وقت مراجعین شده است. همچنین برای مهاجرین افغان در ایران و پاکستان بدون مراجعه به افغانستان پاسپورت الکترونیک توزیع می‌شود.

مراکز آسان خدمت زمینه را برای ارائه خدمات عامه ادارات مختلف دولتی و خصوصی زیر یک سقف به شکل ساده و سریع فراهم کرده است. این سیستم با امضای تفاهم‌نامه با جانب آذربایجان مساعد شده است. این مدل بر اساس مشارکت عامه - خصوصی طراحی شده است که ثمره آن تاکنون سازماندهی دوباره سیستم توزیع پاسپورت؛ تکمیل سیستم معلوماتی بازار کار؛ تنظیم سیستم دیجیتالی آرشیف قوای بشری؛ برنامه «تأدیه معاشات از طریق موبایل»؛ و آنلاین نمودن پرونده‌های توزیع پاسپورت، و ویزه و جواز کار برای اتباع خارجی است. همچنین ۱۲ پرونده مربوط توزیع پاسپورت، جواز کار، و احوال نفوس ساده‌سازی شده است.

ت - حکومتداری الکترونیک

گزارش آماری شاخص توسعه حکومتداری الکترونیک (EGDI) در سال ۲۰۱۶، افغانستان را بین ۱۹۳ کشور در جایگاه ۱۷۱ قرار داده که ۱۳ رتبه ارتقا را نسبت به ۲۰۱۲ نشان می‌دهد. همچنین در شاخص مشارکت الکترونیک (EPART) جایگاه ۱۰۴ را بین ۱۹۳ کشور داریم که در مقایسه با سال ۲۰۱۴، صعود ۴۸ پله‌ای را نشان می‌دهد. در این شاخص کشورهای همسایه ایران (جایگاه ۱۴۹) و پاکستان (جایگاه ۱۱۷) از افغانستان عقب‌تر قرار دارند.

در بخش ارائه خدمات عامه می‌توان به تعویض پاسپورت‌های دست‌نویس به ماشین‌خوان طبق استاندارد سازمان بین‌المللی هوایی غیرنظامی (ICAO) در نمایندگی‌های سیاسی و قونسلی مقیم خارج (کانبرا، مسکو، بن، نیویارک، جدّه و دبی) و نصب

ماشین‌های خودکار اخذ وجوه دریافتی در سفارت‌ها و قونسلگری‌های جمهوری اسلامی افغانستان اشاره کرد.

در بخش نهادها و سکتورهای خصوصی می‌توان از تطبیق سیستم اسیکودا، TARIFF و پرداخت الکترونیکی در گمرک‌ها، پرداخت الکترونیکی تاجران در وزارت مالیه، وصل سیستم تأدیات بین‌المللی سوئیفت و سیستم بانکداری عمومی (CBR) در بانک مرکزی، الکترونیکی‌سازی سیستم توزیع جواز کار اتباع خارجی در مرکز و واحدهای دومی یاد نمود.

در امور حکومتداری، فرمان تقنینی در مورد تعدیل ماده ششم قانون ثبت احوال نفوس توشیح شده و کار عملی اداره توزیع تذکره‌های الکترونیکی آغاز شده است. سیستم افمیس توسعه یافته، مدیریت اطلاعات مالی عواید صنایع استخراجی الکترونیکی گردیده، سیستم معلوماتی مهاجرین ایجاد شده و از بایومتریک در وزارت امور داخله به منظور شناسایی مجرمین بهره‌گیری صورت گرفته است.

در ساحه منابع بشری حکومت سیستم بایومتریک برای متقاعدین در مرکز فعال گردیده و حساب بانکی برای متقاعدین بیش از ۳۰ ولایت افتتاح شده است. تطبیق پروژه Mobile Money در مرکز و واحدهای دومی توسط وزارت کار و امور اجتماعی آغاز گردیده و پرداخت معاشات معلولین و ورثه شهدا بانکی شده است. همچنین حاضری الکترونیک در اکثر وزارت‌ها و نهادهای دولتی مورد استفاده قرار گرفته است.

ث - مبارزه با فساد

طی سه سال گذشته قوه اجرایی دولت دستاوردهای قابل ملاحظه‌ای در این بخش داشته که به صورت کلی می‌توان نتیجه آن را دریافت ۱۵ امتیاز از سوی سازمان شفافیت بین‌المللی و صعود پنج‌رتبه‌یی در گزارش سال ۲۰۱۶ این سازمان دید که موجب شد، افغانستان از زمره سه فاسدترین کشورهای جهان خارج شود. همچنین نظر به بررسی کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (MEC) گراف توصیه‌های تطبیق شده این کمیته در راستای مبارزه با فساد اداری در زمان حکومت وحدت ملی سیر صعودی داشته است.

در سه سال اخیر شاهد برکناری ۲۰ درصد از سارنوالان و ۲۵ درصد از کارمندان گمرک‌ها؛ پیگرد قانونی حدود ۳۰ کارمند بلندپایه شامل تعدادی از معین‌های وزارت‌ها؛ تبدیل حدود ۶۰۰ قاضی بلندپایه؛ ممنوع‌الخروج شدن ۱۰۰ کارمند شاروالی؛ و پیگرد قانونی شماری از مؤظفین امنیتی و دفاعی بوده‌ایم.

شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری تشکیل شده و جلسات آن راهگشای امر مبارزه علیه فساد اداری است. این شورا در هفتمین جلسه‌اش در میزان ۱۳۹۶، «استراتژی ملی مبارزه علیه فساد اداری» را تصویب کرد که سه هدف عمده آن اصلاح و تقویت نظام عدلی و قضایی مبتنی بر حاکمیت قانون، رعایت حقوق بشر و دسترسی به عدالت؛ اصلاح قوانین و سایر اسناد تقنینی در راستای اهداف دولت

جمهوری اسلامی افغانستان؛ و مبارزه مؤثر، قاطع و همه‌جانبه علیه انواع فساد اداری است.

بهبود تدارکات ملی در پی اصلاحات در قانون تدارکات و ایجاد کمیسیون تدارکات ملی و اداره تدارکات ملی صورت پذیرفته است؛ طوری که سازمان شفافیت بین‌الملل در گزارشی تحت عنوان «از وعده تا عمل؛ مروری بر تعهدات مبارزه با فساد اداری در افغانستان»، اصلاحات تدارکاتی را در افغانستان «یک نقطه روشن و روزنه امید» عنوان کرد و بازرس ویژه ایالات متحده امریکا برای افغانستان (سیگار) نیز در گزارشی به کانگرس ایالات متحده امریکا، از اصلاحات تدارکاتی به مثابه دستاورد مثبت حکومت وحدت ملی یادآوری نمود. رقم ۲۹,۴ میلیارد افغانی صرفه‌جویی در تدارکات ملی چشم‌گیر است. حکومت اکنون با در اختیار داشتن «انستیتوت تدارکات ملی» تدارکات را به گونه حرفه‌ای نهاده‌سازی می‌کند و ظرفیت کارکنان بخش تدارکات را ارتقا می‌دهد. اهمیت تدارکات ملی عاری از فساد برای رهبری دولت به حدی بوده که تمام جلسات هفته‌وار کمیسیون ترتیب شده و جلسات فوق‌العاده نیز در کنار دایر شده‌اند. این جلسات در مورد بیش از ۲۵۱۰ درخواست قراردادهای پیشنهادی به ارزش مجموعی بیش از ۴۱۸,۴ میلیارد افغانی فیصله نموده است. در این مدت در راستای تأمین شفافیت و پیشگیری از فساد، ۱۳۶ شرکت از قراردادهای تدارکاتی محروم شده‌اند.

مرکز عدلی و قضایی مبارزه با جرایم سنگین فساد اداری بخش دیگر و عمده راهکار حکومت وحدت ملی به خاطر مبارزه با فساد و برخورد قانونی با مفسدین بزرگ بوده است. این مرکز بیش از ۴۰۰ قضیه فساد اداری را دریافت کرده است. در بخش سارنوالی ملکی به ۵۶ قضیه رسیدگی شده که نتیجه آن تعلیق وظیفه ۳۰ تن و ممنوع‌الخروج شدن ۴۲ تن می‌باشد. همچنین سارنوالی نظامی ۵ قضیه را رسیدگی کرده که در نتیجه آن ۵ مؤظف وزارت امور داخله توقیف، وظایف ۶ تن تعلیق و ۳۳ تن ممنوع‌الخروج شده‌اند. محکمه ابتدائیه این مرکز تاکنون ۷۷ تن را محکوم به جزای نقدی و حبس نموده که مقامات ارشدی چون معین وزارت حج و اوقاف، معین‌های پیشین وزارت امور داخله، و یک عضو شورای ولایتی بلخ شامل آنها می‌باشند. همچنین در محکمه استیناف ۳۹ تن محکوم به حبس و مجازات نقدی شده‌اند. از مجموع قضایای حکم‌شده مبالغ ۷۹۳,۶۸ میلیون افغانی و ۶,۷۸ میلیون دالر از بابت جزای نقدی شامل عواید می‌گردند. همچنین به رد مبالغ ۲۱۹,۳ میلیون افغانی و ۱,۶ میلیارد دالر و ۲۰,۳۵ جریب زمین حکم گردیده است. مصادره مبالغ ۷ میلیون افغانی، ۲۸۲,۲ هزار دالر امریکایی، ۲۹۹,۵ هزار روپیه پاکستانی، و ۲ عراده وسایط و مقدار ۳۱۷ گرام طلا نیز حکم شده است.

تدوین استراتیژی ملی مبارزه علیه فساد اداری دستاورد دیگری است که با تجربیات ناکام گذشته و برخورداری از دیدی واقع‌بینانه و عمل‌گرایانه صورت گرفته است. اهداف استراتیژی شامل تحقق و پیاده‌سازی حکم فقره ۳ ماده ۷۵ قانون اساسی؛ فراهم کردن زمینه عملی شدن تعهدات حکومت وحدت ملی و در رأس همه، تعهد مقام عالی ریاست جمهوری در کنفرانس‌های بین‌المللی از جمله در نشست G۷+ و کنفرانس بروکسل (۲۰۱۶)؛ و فراهم کردن زمینه احیای اعتماد مردم به نهادهای حکومتی است. این استراتیژی به‌روز بوده و تلفیقی از نظریات کارشناسان ملی و بین‌المللی است که پنج محور

اجرایی در پنج سکتور دارد: ۱- تقویت رهبری سیاسی ملی و تقویت شبکه‌های اصلاح‌گرا؛ در سکتور سیاسی؛ ۲- خاتمه دادن به فساد اداری در سکتور امنیتی، به خصوص در وزارت امور داخله؛ در سکتور امنیتی؛ ۳- ایجاد سیستم خدمات ملکی مبتنی بر شایستگی و پایان دادن به مداخلات و واسطه‌بازی در تعیینات خدمات ملکی؛ در سکتور خدمات ملکی؛ ۴- اصلاحات عدلی و قضایی و تعقیب متهمین فساد اداری؛ در سکتور عدلی و قضایی؛ ۵- و مدیریت سالم مالی و بودجوی به نحوی که تمویل‌ها شفاف و قابل پیگیری بوده و مطابق اصول و مقررات ملی حسابات (National Charter of Accounts) تفتیش گردد؛ در سکتور امور مالی. توجه این استراتیژی روی وزارت‌هایی است که تقریباً ۷۰ درصد عواید و مصارف را به خود اختصاص داده‌اند.

توسعه دسترسی به اطلاعات با توشیح «قانون دسترسی به اطلاعات» توسط حکومت وحدت ملی بهبود یافت. اقدامات حکومت سبب شده که در رده‌بندی یونسکو در سال ۲۰۱۷ افغانستان از ساحه سرخ آزادی بیان خارج و در ساحه سبز قرار گیرد؛ در جدول شاخص آزادی مطبوعات صعود دو پله‌یی نماید و در جایگاه ۱۲۰ واقع شود؛ جایگاه چهارم را در شاخص‌های رده‌بندی آزادی مطبوعات در بین ۱۳ کشور آسیای جنوبی و آسیای مرکزی کسب کند؛ و از سوی سازمان گزارشگران بدون مرز به عنوان یکی از پاسخگوترین حکومت‌ها به رسانه‌ها معرفی شود. حکومت وحدت ملی قانون حقوق مؤلف، مصنف، هنرمند و محقق یا (کاپی‌رایت) را نافذ ساخت و سطح پاسخگویی سخنگویان را از طریق جلسات هفتگی هماهنگی افزایش داد. رئیس‌جمهور چندین نشست با مسؤولین رسانه‌ها و خبرنگاران انجام داده و برای آنان مدال‌های عالی دولتی را نیز تفویض نمود. اکنون نشرات تلویزیون ملی در ولایات سرحدی گسترش یافته و حجم نشرات رادیوی ملی ۲۳,۶ درصد و نشرات تلویزیون ملی ۳ درصد رشد داشته است. مقرر طرز تأسیس و فعالیت رسانه‌های همگانی خصوصی، آزادی فعالیت؛ شرایط تأسیس رسانه و نهاد؛ حقوق و مکلفیت‌های کارکنان رسانه؛ تخطی رسانه؛ پرداخت مالیه؛ جواز فعالیت و... را واضح ساخته و سندی قوی برای تأمین امنیت و مصونیت شغلی خبرنگاران است. با تطبیق طرح تعدیل این مقرر حق الامتیاز و تضمین بانکی رسانه‌های همگانی در برخی موارد تا ۹۰ درصد کاهش می‌یابد. قابل ذکر است که با تعدیل قانون رسانه‌های همگانی «کمیسیون بررسی شکایات و تخلفات رسانه‌ها» ایجاد شده است.

حمایت از آزادی بیان و فعالیت رسانه‌ها از طرق مختلف انجام شده است. رئیس‌جمهور در مقاطع مختلف به حمایت از رسانه‌ها پرداخته و مشخصاً دو حکم در مورد تطبیق بهتر قوانین مربوط به رسانه‌های همگانی در راستای تقویت آزادی بیان و تأمین دسترسی به اطلاعات؛ و نیز در مورد چگونگی تسریع روند معلومات‌دهی درست و به‌موقع برای مردم صادر نموده است. در کنار اینها حکم دیگری را در مورد رفع مشکلات، جلوگیری از ورشکست شدن، حمایت و تقویت نهادها و رسانه‌های چاپی، صوتی، مؤسسات نشراتی و خبرگزاری‌ها در کشور صادر کرد. بر اساس احکام قانون دسترسی به اطلاعات کمیسیون نظارت دسترسی به اطلاعات در سال ۱۳۹۴ ایجاد شد. ثمره کار این کمیسیون تاکنون «استراتیژی ملی دسترسی به اطلاعات» را تدوین نموده که در اسد ۱۳۹۶ با حضور داکتر عبدالله عبدالله، رئیس اجرایی، رونمایی شد. «تحقق

دسترسی به اطلاعات در عمل» عنوان این استراتیژی است که برای سال‌های ۱۳۹۶ الی ۱۳۹۹ ترتیب شده است. اقدام عمده دیگر حکومت ایجاد کمیته مشترک هماهنگی امنیت و مصونیت خبرنگاران و رسانه‌ها است که ریاست آن بر دوش معاون دوم ریاست جمهوری است. این کمیته تاکنون به ۸۶ درصد از ۱۷۲ قضیه خشونت علیه خبرنگاران رسیدگی کرده است.

پیوستن به مشارکت دولرداری باز که یک ابتکار بین‌المللی است، در راستای تحقق دیدگاه مشارکت دولرداری باز، بهبود کیفیت پالیسی‌ها و خدمات عامه از طریق ارتقای شفافیت و حسابدگی و تأمین مشارکت عامه در طرح و تطبیق پالیسی‌های ملی صورت گرفته است. افغانستان توانست با تکمیل ۸۸ درصد معیارها، در قوس ۱۳۹۵ عضو مشارکت دولرداری باز شود. سکرتریت مشارکت دولرداری باز افغانستان در چوکات ریاست عمومی دفتر مقام عالی ریاست جمهوری به منظور فراهم ساختن تسهیلات لازم اداری و تخنیکی برای اجرایی شدن تعهدات جمهوری اسلامی افغانستان به عنوان عضو مشارکت دولرداری باز، ایجاد گردیده است. سکرتریت توانسته است نخستین برنامه عمل ملی را که شامل ۱۰+۱ تعهد است، تدوین نماید.

بخش پنجم: انکشاف اجتماعی

چشم انداز برای انکشاف اجتماعی با در نظر داشت دستاوردهای خوب در دیگر عرصه‌ها، روشن و امیدوارکننده است. پروژه‌های ملی و انکشافی که با اراده قاطع حکومت در حال تطبیق می‌باشند، اصلاحات دوامدار در سکتورهای مختلف و جلب حمایت‌ها و اجماع ملی و بین‌المللی در مورد افغانستان با ثبات، بسترهای مناسب و بهتری برای انکشاف اجتماعی فراهم نموده است، به شکلی که حکومت را قادر ساخته تا چرخش خوبی در توجه به مسایل انکشاف اجتماعی در ابعاد مختلف آن داشته و زمینه طرح و تطبیق برنامه‌های اصلاحی را برای حصول نتایج خوب به میان آورد.

الف - صحت

در طول سه سال گذشته، افغانستان شاهد موفقیت‌ها و امیدواری‌ها در بخش صحت عامه بوده است؛ کسب جایزه روز جهانی منع تنباکو سال ۲۰۱۷ در بین ۲۴ کشور حوزه شرق مدیترانه از سوی سازمان صحتی جهان؛ دریافت چهارمین جایزه معتبر بین‌المللی Zora Janzokovic Prize برای سال ۲۰۱۷ توسط دکتر حبیب‌الرحمان قاسم، مسؤول بخشی تداوی سوختگی اطفال در انستیتوت صحت طفل اندراگانندی؛ فعال شدن نخستین مرکز جراحی اعصاب در کابل؛ و انجام موفق عملیات‌های «پیوند گرده» در کابل توسط تیم متخصص افغانی به ریاست پروفیسور تابش بختیاری از جمله این موفقیت‌هاست.

مدیریت نظام صحتی مورد توجه حکومت وحدت ملی بوده و در این راستا کارهای اساسی صورت گرفته است. سروی دموگرافی و صحت افغانستان با همکاری تکنیکی اداره ICF، تا حد خوبی خلأ ارقام در سکتور صحت را در بخش مادران و اطفال، معلومات درباره ایدز، دسترسی به آب صحتی، تعلیم و تربیه، سهولت‌های تشناب، چگونگی تنظیم خانواده و... مرفوع ساخته است. نخستین مخزن معلومات صحتی (Data Warehouse) نیز به منظور انسجام و استفاده بهتر از ارقام صحتی، جهت بهبود پلان‌گذاری، تصمیم‌گیری و نظارت بر برنامه‌ها ایجاد شده است. ایجاد «شورای عالی طبی افغانستان» اقدام دیگری است که از طریق بهبود و ارتقای کیفیت خدمات صحتی داکتران طب و برنامه‌های آموزشی طبی، مصونیت بیماران را تأمین می‌کند. حکومت همچنین با تدوین مقرره مشارکت عامه - خصوصی کار روی این بخش را از شفاخانه‌های جمهوریت، و علی‌جناح، گرده ننگرها و شیخ زاید آغاز کرده است. باید گفت که روی ۹ قانون و مقرره و ۱۴ پالیسی و استراتیژی کار شده و با تصویب تعدادی از آنها چارچوب‌های کاری و هماهنگی تعریف شده است. ۸۴ قضیه فساد در سال ۱۳۹۶ شناسایی و ۱۸۴ متهم مربوط به نهادهای عدلی و قضایی معرفی شده‌اند.

کنترل کیفیت دوا بخش عمده‌ای است که برای بهبود آن اداره ملی تنظیم امور دوايي و محصولات صحتی و لابراتوار تضمین کیفیت دوا و غذا ایجاد شده است. طرح دیگر، زنجیره‌یی ساختن دواخانه‌ها جهت نظارت بهتر بر ادویه‌فروشان در بازارهای کشور است که هر زنجیره شامل پنجصد دواخانه است و هر زنجیره مسؤول تخطی تمام اعضای زنجیره است. حکومت وحدت ملی در دوره کار خود جواز ۸۱۳ شرکت داخلی و ۱۱۳

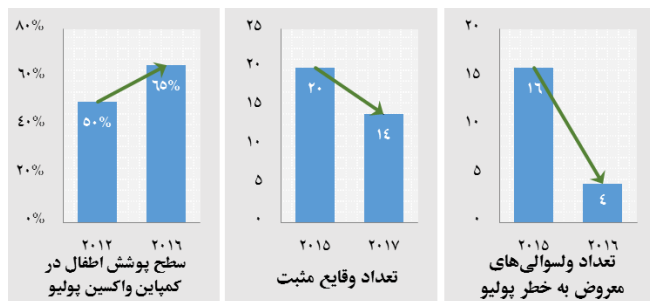
شرکت خارجی را به دلیل وارد کردن دواى بى کیفیت و قاچاق لغو کرده و حدود ۱۷۰ تن دواى بى کیفیت و تاریخ گذشته را از بین برده است.

تأسیسات صحى دولتى شامل ۳۵۸ شفاخانه و بیش از ۲۰۰۰ مرکز صحى است که ۲۰۵ باب از این شمار، در سه سال اخیر ایجاد شده است. شفاخانه ۱۰۰ بستر شیخ زاید با مرکز جراحى اعصاب، پس از یازده سال متروکه بودن به بهره‌برداری رسیده و شفاخانه ولايتى ۱۰۵ بستر گردیز، ۱۴۰ بستر بامیان، ۱۲۰ بستر ویژه زنان در پنجشیر، ۱۰۰ بستر سرپل و شفاخانه تداوى مریضان سوراخ قلب مادرزاد در کابل اعمار شده‌اند. ۴۰۰ مرکز صحى در روستاها و مناطق دورافتاده در طول دو سال اخیر ایجاد شده است.

عرضه خدمات صحى در بخش‌هاى مختلف بهبود یافته است. به عنوان مثال سطح تسهیلات صحى اساسى با داشتن حداقل یک کارکن صحى خانم، در سال ۱۳۹۶ به ۹۵ درصد رسیده است و با ایجاد دو مرکز تداوى امراض سرطانى، تنها در سال ۱۳۹۵ حدود ۳،۵ هزار مریض زیر پوشش قرار گرفته‌اند. همچنین کلینیک‌هاى سیار بیش از ۵۰۰ هزار مورد خدمات صحى را به کوچى‌ها عرضه نموده‌اند.

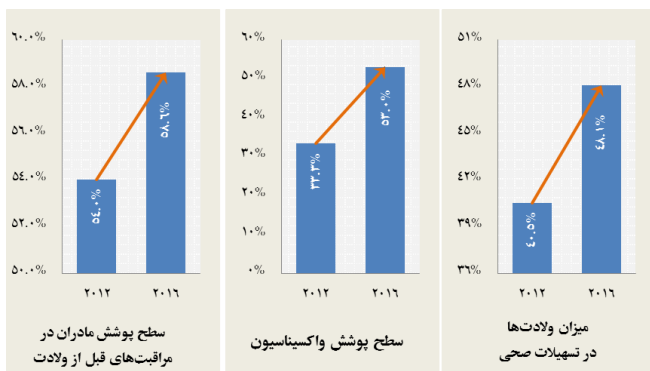
دسترسى به آب آشامیدنى با رشد ۱۹،۳ درصدى نسبت به سال ۲۰۱۲، به ۶۵،۳ درصد رسیده است. باید گفت که در چارچوب برنامه‌هاى احیا و انکشاف دهات ۲،۹ میلیون روستایى به آب آشامیدنى صحى دسترسى پیدا کرده‌اند.

مبارزه با فلج اطفال در دوره حکومت وحدت ملی واکسین جدید زرقى پولیو (IPV) در برنامه روتین به سطح ملی و ولايتى معرفی شد. به طور مشخص در سال ۱۳۹۶ بیش از ۹ میلیون طفل کمتر از پنج سال در کمپاین‌هاى سرتاسرى پولیو و بیش از ۵ میلیون طفل زیر پنج سال در کمپاین‌هاى فرعى پولیو تحت پوشش قرار گرفته‌اند.

نمودار ۱۱ - مقایسه پوشش کمپاین واکسین، تعداد وقایع مثبت و ولسوالی‌هاى معروض به خطر پولیو

صحت مادر و نوزاد با تجدید نظر استراتیژى ملی صحت بارورى، مادر، نوزاد، طفل و نوجوانان برای سال‌هاى ۲۰۱۷ - ۲۰۲۱ مورد توجه قرار گرفته است. قابله‌هاى تعلیم‌یافته ۸۷ درصد مراقبت‌هاى اساسى مورد نیاز را ارائه می‌کنند.

نمودار ۱۲- مقایسه مراقبت‌های قبل از ولادت و تسهیلات صحی حین ولادت در سال‌های اخیر

تطبیق واکسین پنتا در سه دوز برای ۵۸ درصد (حدود ۱,۳ میلیون) واجدین شرایط دستاورد دیگری است. اطفالی که تمام واکسین‌های اساسی دوره طفولیت را اخذ کرده‌اند از ۲۹,۲ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۴۶,۷ درصد در سال ۲۰۱۶ افزایش یافته است. معرفی واکسین روتا برای کاهش میزان تلفات کودکان از اثر اسهال، ابتکار دیگر حکومت است. به صورت کل، مرگ و میر کودکان به ۵,۵ درصد تقلیل یافته؛ ولادت‌های انجام‌یافته توسط کارمندان مسلکی از ۱۴,۳ درصد در سال ۲۰۰۲ به ۵۸ درصد افزایش یافته؛ و دسترسی به مراکز صحی نظر به ۲ ساعت فاصله به ۸۷ درصد افزایش یافته است.

مبارزه با اعتیاد در حالی که حدود ۳,۲ میلیون معتاد داریم، بسیار مهم است. ۱۶ مرکز تداوی توسط حکومت ایجاد شده که از آن جمله مرکز ۱۰۰۰ بستر امید و ۱۵۰۰ بستر ابن‌سینا و مرکز ۱۵۰ بستر تداوی معتادین زن در شهر کابل است. ظرفیت تداوی معتادین از ۲۸ الی ۳۹ هزار تن در سال بهبود یافته است. ۲,۸ میلیون سرنج برای معتادین زرقی برای جلوگیری از انتقال ایدز توزیع شده است.

ب - ورزش

بنیادی‌ترین کار حکومت در بخش ورزش، قانون‌مندی‌سازی ورزش است. مسوده قانون ورزش افغانستان تهیه شده است که با انفاذ آن از فعالیت‌های خودسرانه نهادهای ورزشی جلوگیری می‌شود. اکنون مربیان ورزشی در ۵۱ رشته جواز فعالیت دریافت کرده‌اند و ۵۵۰ تن از کادرهای ورزشی به حیث مسؤولان نمایندگی‌های فدراسیون‌ها انتخاب شده و اعتبارنامه اخذ کرده‌اند. اکنون چالش‌ها در مورد نهادهای ورزشی حل شده و رئیس‌جمهور با رئیس شورای المپیک آسیایی دیدار نموده و درباره وضعیت ورزش افغانستان و بهبود آن گفت‌وگو کرده است. حاصل اشتراک در ۱۵۶ رقابت بیرون مرزی، ۳۵۰ مدال است.

ورزشکاران زن در رشته‌های فوتبال، والیبال، باسکتبال، هندبال، تکواندو، کاراته، فتنس، جودو، ووشو، شمشیربازی و... فعالیت دارند که شمارشان بیش از ۱۲ هزار تن می‌باشد. این ورزشکاران طی سه سال ۵۰ مدال از رقابت‌های خارجی کسب کرده‌اند.

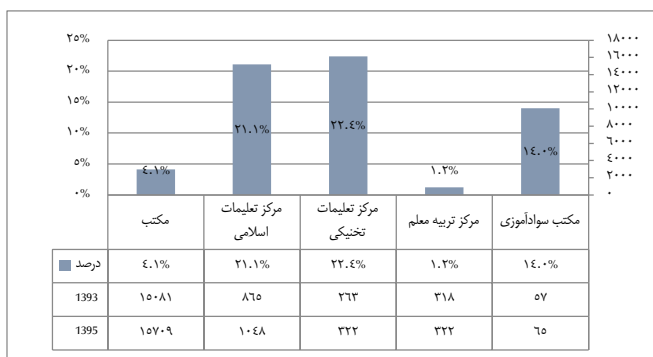
کرکت افغانستان با وجود جوان بودن توانست به جام جهانی ۲۰۱۵ استرالیا راه یابد. افغانستان با عضویت کامل در شورای بین‌المللی کرکت، اجازه‌ی بازی در رقابت‌های بین‌المللی «یک‌روزه» و «۲۰اوره» را دارد.

فوتبال از ورزش‌های نوخاسته در بین نسل جدید است. از این رو استعدادیابی صورت گرفته، برای فوتسال جمنازیوم معیاری ساخته شده و استدیوم ویژه برای فوتبال ساحلی اعمار شده است. برای بانوان فوتبالیست نیز میدان ویژه ساخته شده و پنج میدان کوچک نیز برای نوجوانان احداث گردیده است. فوتبال افغانستان شاهد راه‌یابی تیم ملی بزرگسالان به مسابقات مقدماتی جام ملت‌های آسیا؛ قهرمانی تیم‌های ۱۲ سال، ۱۵ سال، و ۱۴ سال بوده است.

استدیوم‌های ورزشی ۱۸ هزار نفری در ولایات بلخ، خوست، ننگرهار و پنجشیر به بهره‌برداری سپرده شده و در بدخشان، غزنی، نیمروز، پروان، لوگر و تخار استدیوم و یا جمنازیوم اعمار شده است. دو باب جمنازیوم با ظرفیت ۲۵۰۰ نفر و ۵۰۰ نفر ویژه بانوان و معلولین نیز در کابل اعمار گردیده است.

پ - تعلیم و تربیه

حکومت برای رسیدگی به وضعیت نابه‌سامان تعلیم و تربیه، در حالی که ۶۰ درصد کارمندان خدمات ملکی در وزارت معارف مصروفند، ابتکار ایجاد «شورای عالی قوای بشری» را روی دست گرفته است. این شورا روی پلان‌های انکشافی برای بهبود کیفیت و مدیریت سالم تعلیم و تربیه و تحصیلات عالی در نهادهای آموزشی و ایجاد هماهنگی میان «بازار کار» و کادرهای تربیه‌شده در نهادها کار می‌کند. افزایش میزان سطح سواد در سطح ملی از ۳۶ درصد به ۳۸ درصد از طریق برنامه GPE و دسترسی متوازن به تعلیم صورت یافته، همچنین شمولیت دختران در مکاتب ولایات دارای کمترین درصدی شمولیت دختران (ارزگان، هلمند، پکتیا، زابل، بادغیس و پکتیکا) ۲ درصد رشد داشته است. افزایش جذب دختران در دارالمعلمین‌ها به میزان ۸,۷ درصد؛ تأسیس ۸۸۴ مکتب و مرکز تعلیمی جدید در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵؛ و رسیدگی به معضل مکاتب و معلمین خیالی؛ از دستاوردهای عمده در این بخش است. در حکومت وحدت ملی تعداد معلمین معارف دارای لیسانس از ۲۳ هزار تن در سال ۱۳۹۳ به ۲۷,۵ هزار تن در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است. در تعداد معلمان دارای سند ماستری در همین سال‌ها از ۴۱۷ تن به ۵۱۵ تن افزایش دیده می‌شود.

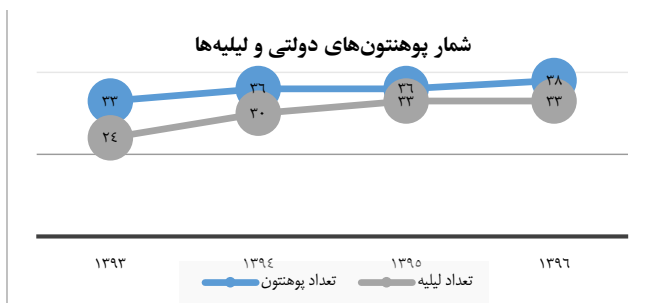
نمودار ۱۳- مقایسه کمی مکاتب و مراکز تعلیمی در سال‌های اخیر

تعلیم و تربیه دختران با تأسیس ۲۶۲ باب مکتب جدید و مرکز تعلیمی برای دختران بهبود یافته است. اقدامات حکومت سبب شده که شاهد افزایش شاگردان دختر از ۳,۵ میلیون در سال ۱۳۹۴ به ۳,۶ میلیون در سال ۱۳۹۶ باشیم که ۴۰ درصد از متعلمین معارف را تشکیل می‌دهد. طی سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵، شمار معلمین زن ۲ هزار افزایش داشته و اکنون به ۶۶,۸ هزار رسیده است.

برنامه‌های سوادآموزی ۶۶,۶ هزار باب کورس را برای ۱,۵۷ میلیون سوادآموز تدویر نموده است که ۸۱۰ هزار آنان، این کورس‌ها را سپری نموده و فراغت کسب کرده‌اند. کتب جدید سوادآموزی با درنظرداشت استانداردهای بین‌المللی به دو زبان دری و پشتو به همکاری یونسکو تهیه و چاپ شده‌اند که در زمینه سوادآموزی حرفه‌یی و رشد اقتصاد خانواده‌ها گام مثبت خواهد بود.

ت - تحصیلات عالی

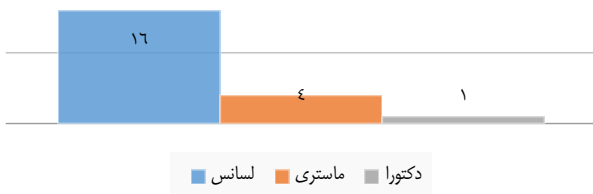
حکومت وحدت ملی تأکید بسیار روی تحول در نظام تحصیلی داشته و بر تطابق ظرفیت‌ها و مهارت‌های افراد تحصیل‌یافته با نیازهای کنونی جامعه توجه خاص داشته است. در این زمینه رشته‌های دارای اولویت مطابق به بازار کار شناسایی شده و در پلان استراتژیک تحصیلات عالی به آن توجه شده است. از مهم‌ترین دستاوردهای حکومت وحدت ملی اصلاحات پروسه کانکور و انفاذ قانون تحصیلات عالی ملکی است.

نمودار ۱۴ - مقایسه شمار پوهنتون‌های دولتی و لیلیه‌ها در سال‌های اخیر

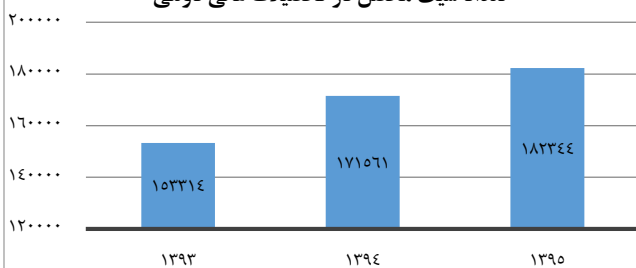
نگاهی به دستاوردهای سه‌ساله حکومت وحدت ملی - نسخه خلاصه

تعداد دیپارتمنت‌های نو تأسیس برای مقاطع مختلف

نمودار ۱۵- شمار دیپارتمنت‌های نو تأسیس برای مقاطع مختلف در سال‌های اخیر

تعداد سیت محصل در تحصیلات عالی دولتی

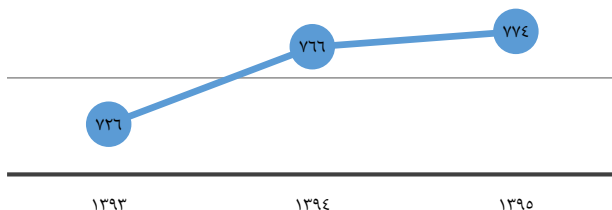

نمودار ۱۶- مقایسه شمار سیت‌های محصل در تحصیلات عالی دولتی در سال‌های اخیر

معیاری سازی کانکور سبب شفافیت و افزایش سطح رضایت متقاضیان شده طوری که در آخرین کانکور ۱۶۹,۵ هزار تن اشتراک نمودند و از این جمع ۱۴۷,۵ هزار آن کامیاب شدند. تغییر زمان برگزاری کانکور از موسم سرما به گرما؛ برگزاری یکسان امتحان در تمام حوزه‌ها؛ چاپ کتابچه سؤالات امتحان جداگانه برای هر داوطلب؛ و الکترونیک سازی پروسه امتحانات از ابتکارات عمده در این بخش بوده است.

استادان پوهنتون‌های دولتی در سه سال از ۳۱۵۹ تن به ۵۵۸۲ تن افزایش یافته که در این بین تعداد استادان زن با رشد ۶,۶ درصدی به ۷۷۴ تن در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

تعداد استادان زن در پوهنتون‌های دولتی

نمودار ۱۷- مقایسه شمار استادان زن در پوهنتون‌های دولتی طی سال‌های اخیر

نگاهی به دستاوردهای سه ساله حکومت وحدت ملی - نسخه خلاصه

ث - فرهنگ

اهمیت کار در عرصه فرهنگ از آنجا پرواضح است که نه تنها در سطح داخلی بلکه از سوی جامعه جهانی نیز توجه خاص به میراث‌های فرهنگی افغانستان می‌باشد، از جمله اینکه بامیان در سال ۱۳۹۴ (۲۰۱۵) به عنوان پایتخت فرهنگی کشورهای جنوب آسیا (سارک) انتخاب شد و خوازه‌بندی بنای تخریب‌شده بودا توسط یونسکو انجام می‌شود. ریاست جمهوری همواره توجه خاص به معماری اصیل افغانی و تمدن اسلامی در مورد پروژه‌های ساختمانی به‌ویژه شهرسازی داشته است. وی تأکید عمده به ساختار و معماری شهرهای تاریخی افغانستان داشته و به مسئولین بارها در این مورد هدایت داده است. از اقدامات بی‌سابقه این دوره می‌توان به وضع قوانین در مورد برگزاری جشن‌ها و تعزیه‌ها؛ تأکید بر کاربرد بیش‌تر از زبان‌های رایج کشور از جمله اوزبیک؛ توجه به وضعیت فرهنگی و اجتماعی سیک‌ها و سهولت برپایی مراسم‌های مذهبی‌شان؛ برگزاری سمینارهای علمی - تحقیقی در مورد دانشمندان و بزرگان تاریخی از جمله امیر علی شیر نوابی، فیض محمد کاتب، استاد کهزاد و... در ارگ ریاست جمهوری؛ اشاره کرد.

ترمیم و حفاظت آبدات تاریخی در سال‌های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۶ شامل ۴۷ پروژه بوده که ۳۵ مورد آن تکمیل شده است که تکمیل سه فاز از کار بازسازی قصر دارالامان، یکی از کارکردهای مهم در این بخش است. همچنین باید یادآور شد که ۲۴ آبدۀ تاریخی دیگر توسط بنیاد فرهنگی آغاخان و ۴ آبدۀ دیگر توسط مؤسسه اچکو و ۲ آبدۀ توسط یونسکو مرمت شده‌اند.

ج - زنان

نخستین اقدام برای تحکیم و حمایت از جایگاه اجتماعی زنان، ایجاد دفتر خانم اول بود. این دفتر در ساحات رسیدگی به مسایل اجتماعی و احیای فرهنگی فعالیت می‌کند و الهام‌بخش زنان افغانستان است. حکومت وحدت ملی کار در زمینه زنان را محدود به وزارت امور زنان نساخته و آن را در تمام ادارات گسترش داده است. به عنوان مثال در برنامه ملی «میثاق شهروندی» سهم پنجاه درصدی به زنان اختصاص یافته است. تدوین و رونمایی پلان عمل ملی قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد و پلان تطبیقی، نظارت و ارزیابی آن و انفاذ مقررۀ منع آزار و اذیت زنان از دستاوردهای عمده دیگر در این بخش است.

چارچوب کاری جدید برای زنان، کمیته جندر و امور زنان کابینه بوده که به منظور حمایت سیاسی رهبری دولت در امور گسترش جندر و تصویب قوانین و پالیسی‌های مربوط ایجاد شد. تصویب استراتیژی ملی مبارزه با خشونت علیه زنان، استراتیژی حقوق اقتصادی و مصونیت‌های شغلی زنان، و تشکیل و لایحه وظایف گروه‌های گسترش جندر در ادارات دولتی به سطح مرکز و ولایات از دستاوردهای این کمیته است.

توانمندسازی اقتصادی زنان در ابعاد مختلف در نظر گرفته شده است. ایجاد اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان؛ طرح صندوق وجهی خلاق؛ زمینه‌سازی برای بازاریابی تولیدات اقتصادی ۶۶۸ زن تجارت‌پیشه از طریق تدویر ۲۸ نمایشگاه صنایع دستی در مرکز و ولایات؛ تدویر نمایشگاه بازار روز؛ مستفید شدن بیش از ۲۲۰ هزار زن از طریق

طرح و تطبیق برنامه و پروژه‌های عایداتی پایدار زراعتی در مناطق شهری، نیمه‌شهری و روستایی؛ و برنامه توانمندسازی پایداری اقتصادی و اجتماعی زنان برای حدود ۶ هزار خانم عودت‌کننده در کمپ‌های مهاجرین؛ از جمله اقدامات در این ساحه بوده است.

توانمندسازی سیاسی و اجتماعی زنان درخور ستایش است. انجمن زنان دیپلمات افغان تأسیس شده است و زنان افغان در نشست حاشیوی زنان در چارچوب کنفرانس بروکسل و همچنین اجلاس کمیسیون وضعیت زنان در نیویارک در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ حضور یافتند. گزارش تعقیبی پیرامون کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان (سیدا) نیز تهیه و به مرجع آن ارسال شده است. همچنین سمپوزیم‌های سراسری زنان افغان موفقانه تدویر شده و بر تطبیق پلان ملی ۱۰ ساله کاری زنان (نپوا) با هدف افزایش ۳۰ درصدی حضور زنان در ادارات، با تهیه ۵۲ فورم نظارت صورت گرفته است. ۳۰ هزار بست قراردادی معارف برای معلمان زن اختصاص یافته که ۳ هزار آن استخدام شده‌اند. در همین حال، ۵ نمره امتیازی ویژه برای حمایت از کاندیدان زن در کمیته‌های استخدام، در طرزالعمل تعیینات خدمات ملکی منظور شده است و سهمیه ۴۰ درصدی در برنامه‌های آموزشی توسعه مدیریت سطح متوسط و ستاژ اداری توسط کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی در نظر گرفته شده است. حمایت رئیس‌جمهور برای افزایش خانم‌ها در رده‌های بلند حکومت سبب شده که شمار مقامات در حکومت و همچنین رؤسا افزایش چشم‌گیر داشته باشد. به طور مشخص می‌توان به اداره لوی سارنوالی اشاره نمود که یک مرستیال و ۹ زن به حیث رئیس در بخش‌های مختلف آن توظیف شده‌اند، همچنین به صورت عموم در کارمندان خانم این اداره افزایش ۱۵ درصدی را شاهدیم.

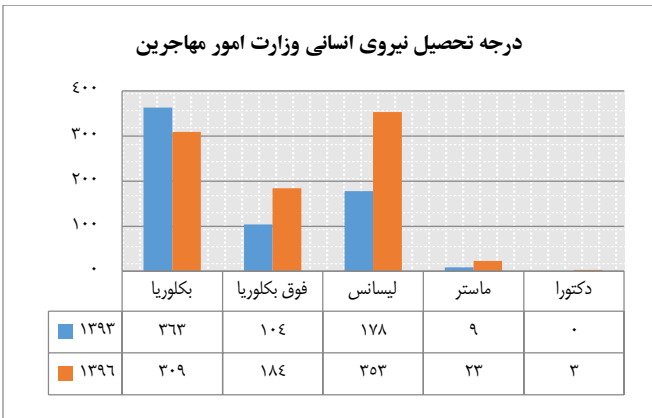
ارتقای دانش و مهارت‌های زنان زمینه‌ساز افزایش مشارکت آنان در عرصه‌های مختلف است. به همین منظور ۳۰ درصد بورسیه‌ها توسط وزارت تحصیلات عالی به خانم‌ها اختصاص یافته و همچنین سهولت‌ها برای تبدیلی پوهنتون برای دختران در نظر گرفته شده است. بیش از ۲۰۰ دختر به نهادهای تحصیلی خصوصی با درنظرداشت تخفیف در هر سمسטר معرفی شده‌اند تا بتوانند ادامه تحصیل دهند.

حمایت حقوقی و اجتماعی از زنان با ابزارهای جدید توسط حکومت وحدت ملی صورت گرفته است. از آنجایی که وزارت امور زنان، نهادی پالیسی‌ساز می‌باشد، برای رسیدگی به موارد خشونت علیه زنان، حکومت ضمن ایجاد مرستیالی منع خشونت در لوی سارنوالی، محاکم اختصاصی در سه سطح را فعال نمود. ۴۴ سارنوال زن در ۲۵ ولایت توظیف شده و محاکم اختصاصی در مرکز به سطح ابتدائیه، استیناف و تمیز فعال شده است. همچنین کمیسیون عالی منع خشونت علیه زنان ایجاد شد. دواير دولتی جدیت بیش‌تری در امر تساوی جندر به خرج داده و فضای اداری مناسب‌تری ایجاد شده است. ایجاد کمیسیون ویژه بررسی دوسیه‌های زنان زندانی و طرح افزایش زنان در بست‌های مدیریتی معارف، از اقدامات مهم دیگر در این عرصه است.

چ - مهاجرت

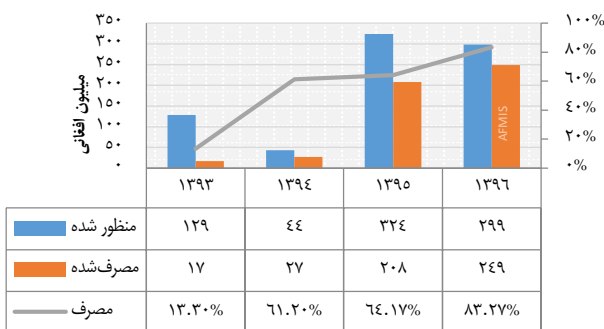
در گذشته همواره به مهاجرت به مثابه چالش و معضل، چه برای مهاجر و چه برای دولت، پرداخته می‌شد؛ اما از آنجایی که مهاجرت اجتناب‌ناپذیر است، حکومت وحدت ملی در کنار پرداختن به حل و کاهش اثرات اجتماعی معضلات مهاجرت، کوشش نموده که به فرصت‌های نهفته در آن نیز توجه نماید. استفاده از سرمایه‌های معنوی و مادی کسب‌شده مهاجرین از جمله فرصت‌هایی است که در این بخش نهفته است. در سه سال گذشته، حکومت، هم با حجم گسترده‌ای از مردم که به خارج کشور مهاجرت کردند، مواجه بود، و هم با ۲,۲۵ میلیون عودت‌کننده. از سوی دیگر در این دوره میزان بیجاشدگی داخلی بی‌سابقه بوده است، بیش از ۹۵۰ هزار تن در سال ۱۳۹۴ و بیش از ۸۳۰ هزار تن در سال ۱۳۹۵. برای مدیریت این حجم گسترده جابه‌جایی بشری، حکومت توانست موفقانه برنامه‌ها را طرح و مدیریت کند و همکاری بی‌سابقه نهادهای بین‌المللی مربوط را جلب نموده اعتماد ازدست‌رفته به دستگاه مدیریتی مهاجرت را باز ستاند. جذب و مصرف حدود ۷۱۱ میلیون دالر کمک‌های جهانی و دریافت تعهد بیش از ۳۳۰ میلیون دالر دیگر نتیجه این تلاش‌ها بود. همچنین کارهای عملی پروژه‌های سرک، چاه و... در شهرک‌های مهاجرین توسط حکومت وحدت ملی آغاز شد.

انکشاف نهادی در مدیریت مهاجرت شامل تدوین ۹ سند اساسی کاری؛ اصلاح تشکیلات و ایجاد معینیت امور پناهندگان و ریاست‌های عمومی عودت و بیجاشدگان؛ ارتقای منابع بشری و تطبیق موفقانه برنامه سی‌بی‌آر (قرارداد ۳۴ بست)؛ افزایش ظرفیت تدارکاتی و اجرای ۴۶ پروژه انکشافی؛ و ایجاد مرکز معلومات مهاجرت و اتصال ۱۲ ولایت و ۵ مرز به دیتاستر است.

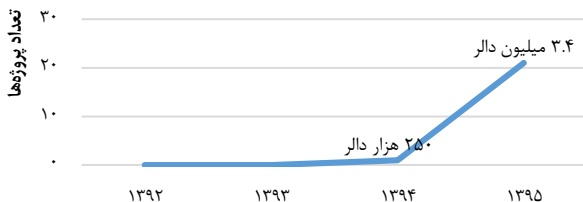
نمودار ۱۸ - مقایسه درجه تحصیل نیروی انسانی وزارت امور مهاجرین در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۶

مقدار و مصرف بودجه انکشافی وزارت امور مهاجرین

نمودار ۱۹ - مقایسه مقدار و مصرف بودجه انکشافی وزارت امور مهاجرین در چهار سال اخیر

تعداد و حجم مالی پروژه‌های انکشافی شهرک‌های عودت‌کنندگان

نمودار ۲۰ - مقایسه حجم مالی پروژه‌های انکشافی شهرک‌های عودت‌کنندگان در سال‌های اخیر

مبارزه با فساد و اصلاحات این نتیجه را در پی داشت که بررسی اداره عالی تفتیش از اجراءات سال‌های مالی ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ وزارت امور مهاجرین و عودت‌کنندگان، مبین هیچ مورد فساد اداری و سوءاستفاده است. طبق این بررسی، از مجموع مبلغ ۹۴۷ میلیون افغانی بودجه دوساله وزارت، ۸۲۵ افغانی اضافه‌پرداخت کریدت تلفون دو کارمند مشاهده شده است. همچنین کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (MEC)، این وزارت را در امر مبارزه با فساد، پیشتاز اعلام نمود و پس از تطبیق کامل تمامی سفارشات، آن را در لست سبز قرار داد. صرفه‌جویی ۸۸,۱ میلیون افغانی و ایجاد شفافیت در ۱۴ ساحه معروض به فساد از دستاوردها در این بخش است.

مبارزه با غصب زمین شهرک‌های عودت‌کنندگان، به شکل جدی انجام شده و شهرک‌های سرخکان قرغیه‌یی ولایت لغمان، ساحات تجارتی در ولایت غزنی و شهرک قلموال مینه ولایت خوست، شهرک بینو ورسک ولایت پروان، دوراهی حیرتان ولایت بلخ، شهرک قالین‌باقان ولایت بلخ، شهرک شیخ مصری جلال‌آباد و نمرات سفید در کابل از غصب‌رهایی یافته‌اند.

مدیریت مهاجرت از طریق ساختارهای جدید صورت گرفته است. کمیسیون عالی امور مهاجرت به ریاست رئیس جمهور، کمیته فرعی شورای وزیران به ریاست رئیس اجرایی، کمیته اجرایی بیجاشدگان و عودت کنندگان (DIREC) و کمیته راهبردی تحقق اهداف «استراتژی راه حل های منطقه ای» از این جمله اند. حکومت وحدت ملی توانسته است که با تأکید بر اجرای کامل تفاهم نامه های امضا شده با کشورهای مهاجر پذیر، به مدیریت مشترک با آنها در زمینه کنترل مهاجرت دست یابد. این سبب شد که از اخراج اجباری به شکل بی سابقه ای جلوگیری شود و حق بشری مهاجرت شهروندان تأمین گردد.

قاچاق انسان زمینه ساز آسیب های مالی و جانی به مهاجرین می شود. از این جهت روی مهاجرت قانونمند کاری اقدام شده، کمیسیون مشترک نهادهای ملی و بین المللی مبارزه با قاچاق انسان ایجاد گردیده و افغانستان به پروتوکول منع قاچاق انسان و مهاجر از طریق خشکه، دریا و هوا ملحق شده است.

۴۸۷ هزار پناهجوی افغان در اروپا حضور دارند. حکومت وحدت ملی با تأکید بر ناقص بودن پیکر جامعه افغانی تا بازگشت آبرومندانه شهروندان به خاک کشور، سعی در ایجاد مدیریت مشترک با کشورهای اروپایی در این زمینه داشته است. در این راستا با برگزاری بیش از ۱۶۰ جلسه کاری توسط وزارت امور مهاجرین، تصمیم کشورهای اروپایی از اخراج بدون قید و شرط یکصد هزار پناهجوی افغان تغییر داده شده است. در این زمینه سند «راه مشترک پیش رو» با اتحادیه اروپا، دو اعلامیه جداگانه با دولت های آلمان و فنلند و یادداشت تفاهم با سویدن در سال ۲۰۱۶ به امضا رسیده است.

۱,۹۴ میلیون مهاجر افغان در پاکستان شاهد رفع برخورد سیاسی با حضورشان در این کشور بوده اند به گونه ای که اقامت ۱,۴ میلیون دارای کارت مهاجرت الی پایان سال ۲۰۱۸ تمدید شده و ثبت و راجستر بیش از ۷۰۰ هزار مهاجر بدون اسناد مهاجرت انجام یافته است. همچنین رژیم ویژه برای تاجران و سرمایه گذاران، محصلان، مریضان و افراد ازدواج کرده با اتباع پاکستان ایجاد شده و زمینه اعزام مهاجرین به حج در سال ۱۳۹۶ فراهم گردید که ۱۴۴ تن از آن مستفید شدند.

۲,۱۶ میلیون مهاجر افغان در ایران از وضعیت بهتری نسبت به گذشته برخوردارند. ۷۸ هزار طفل افغان بدون مدرک و ۳۶۰ هزار متعلم دارای مدرک ضمن معافیت از هزینه در مکاتب ثبت نام شدند. زمینه سفر مهاجرین به افغانستان بدون ابطال کارت آمایش فراهم شده است. کارت های آمایش (پناهندگی موقت) ۸۴۸ هزار مهاجر در سال های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۶ و پاسپورت و اقامت ۴۵۰ هزار مهاجر در دو دوره در سال های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ تمدید شده اند. دستاورد دیگر کسب توافق قانونمند ساختن حضور افغان های بدون مدرک در ایران و ثبت بیش از ۷۰۰ هزار مهاجر در این راستا است. اکنون تیم تثبیت هویت و توزیع پاسپورت الکترونیک در این کشور فعال است که ۱۳,۸ هزار پاسپورت و ۶,۷ هزار تذکره توزیع نموده است. برای نخستین بار ۱۲۷ مهاجر افغان از این کشور به حج اعزام شده اند.

مشکل پاسپورت مهاجرین در کشورهای عربی خلیج رفع شده است. حکومت وحدت ملی توانست برای افغان‌های مهاجر پاسپورت تابعیت افغانستان را توزیع نموده و سهولت‌های لازم را برای آنان فراهم نماید.

عودت مهاجرین با کتله بی‌سابقه ۲,۲۵ میلیون نفری در حکومت وحدت ملی، به خوبی مدیریت شده است. دفتر وزارت امور مهاجرین در میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی برای پذیرایی از عودت‌کنندگان و نظارت بر پروسه برگشت ایجاد شده است. برای اسکان عودت‌کنندگان پروژه‌های انکشافی در شهرک‌های مربوط آغاز گردید و ۴۶ پروژه انکشافی شامل سرک، برق، آبرسانی و... در ولایات مختلف ننگرهار، خوست، پروان، لغمان، بامیان، کابل، غزنی، دایکندی، غور، کندز، و پکتیا تطبیق شده‌اند. در این بخش مصرف بودجه انکشافی وزارت امور مهاجرین از ۱۳ درصد در سال ۱۳۹۳ به بیش از ۸۳ درصد در سال ۱۳۹۶ رسیده است.

بیجاشدگی از نظر حکومت وحدت ملی باید ختم گردد و به آن نقطه پایان گذاشته شود. حکومت ۴۲۶,۷ هزار خانواده بیجاشده داخلی را ثبت کرده و از این شمار برگشت ۱۷۰ هزار خانواده به محلات اصلی‌شان را تنظیم نموده است. در عین حال برنامه ادغام بیجاشدگان در محل بیجاشدگی روی دست گرفته شده و بر ارائه خدمات اساسی به جای خدمات بشری تأکید نموده است. قابل یادآوری است که مبلغ ۲۲۶,۵ میلیون دالر کمک‌های نقدی و غیرنقدی نیز برای عودت‌کنندگان و بیجاشدگان داخلی توزیع شده است. سهولت اخذ تذکره تابعیت برای بیجاشدگان در محل جدید آنان ایجاد شده و اطفال آنان در مکاتب شامل می‌شوند.

ح - انکشاف متوازن

محرومیت از تعلیم و تربیه، عدم رشد اقتصادی، نداشتن دسترسی به خدمات عامه و... در مورد هیچ ولایت و منطقه‌ای در قلمرو جغرافیایی افغانستان قابل قبول نیست. در این راستا شکستن حصر زندان جغرافیایی مناطق مرکزی از جمله برنامه‌های کاری حکومت بوده است. عقد قرارداد و آغاز کار عملی تکمیل پروژه‌های سرک‌های حلقوی، تمدید لین‌های برق و ایجاد سب‌استیشن‌ها از جمله این فعالیت‌ها بوده است. همچنین افتتاح میدان هوایی و شفاخانه‌ها از دیگر اقدامات قابل توجه است. در زمینه خدمات صحتی می‌توان به ولایت دایکندی اشاره نمود. طبق راپور بانک جهانی مرگ و میر اطفال در این ولایت از ۲۷ مورد از یک هزار در سال ۲۰۱۵ به ۱۹ مورد از یک هزار در سال ۲۰۱۷ کاهش یافته است. همچنین مرگ و میر مادران در همین دوره از ۳۸۷ مورد در یکصد هزار به ۲۸۶ مورد کاهش یافته است. این ارقام در سطح ملی به ترتیب ۷۰ در یک هزار و ۳۲۷ در یکصد هزار می‌باشد. همچنین در ولایات ارزگان، پکتیا، هلمند، پکتیکا، زابل و بادغیس که حضور دختران در مکاتب با چالش مواجه است، با اقداماتی چون استخدام ۱۸۱۰ معلم زن، رشد ۲ درصدی داشته است.

برنامه‌های احیا و انکشاف دهات در بخش ترانسپورت با اجرای ۷۹۵۵ پروژه (۳۰۰ میلیون دالر) دسترسی ۲,۷ میلیون روستایی را به شهر، مرکزهای درمانی، خدمات اجتماعی و انتقال سریع فرآورده‌های زراعتی‌شان افزایش داده است. همچنین در بخش

آبیاری و ساخت کانال‌ها، تطبیق ۷۹۷۲ پروژه (۱۹۴ میلیون دالر) کیفیت فرآورده‌های زراعتی و باغداری ۳,۶ میلیون روستایی بهتر شده است. ۱۱۴۳ پروژه (۳۸ میلیون دالر) برق از منابع سبز، ۱۳,۱ میگاوات برق را برای ۳۴۵ هزار روستایی فراهم کرده است و اعمار ۴۰۰ باب مکتب زمینه‌ساز تعلیم ۲۵۷ هزار دانش‌آموز روستایی شده است. بامیان ۸۲۳ پروژه، دایکندی ۷۹۸ پروژه، غور ۸۶۹ پروژه، نورستان ۲۱۷ پروژه، پکتیکا ۲۰۰ پروژه، ارزگان ۵۰۵ پروژه، کنر ۳۷۸ پروژه، بادغیس ۵۹۳ پروژه، نیمروز ۳۴۱ پروژه، زابل ۶۴۲ پروژه، فراه ۵۰۷ پروژه، غزنی ۹۹۶ پروژه، و میدان وردک ۹۱۴ پروژه آبیاری، آب آشامیدنی، صحت، تعلیم و تربیه، انکشاف محل، ترانسپورت، برق و ارتقای ظرفیت را شاهد بوده‌اند.

پروژه‌های فواید عامه در ولایات کمترانکشاف یافته بادغیس، بامیان، بدخشان، پکتیا، دایکندی، زابل، سمنگان، غور، فراه، نورستان، نیمروز و هلمند، ۷۰ مورد تطبیق شده‌اند.

ترانسپورت هوایی نیز از طریق ایجاد و توسعه میدان‌های هوایی در ۸ ولایت کمترانکشاف یافته بهبود یافته است. در میدان‌های هوایی نیمروز، فراه، کندز، ولسوالی جاغوری ولایت غزنی، دایکندی، زابل، خوست، میمنه ولایت فاریاب پروژه‌ها تطبیق شده‌اند.

خ - دستاوردهای دفتر خانم اول

با ایجاد حکومت وحدت ملی برای نخستین بار در افغانستان «دفتر خانم اول» ایجاد شد. این دفتر با درپیش گرفتن شعار «گوش دادن، تسهیل کردن، حمایت کردن» قشر نیازمند، زنان و جوانان را تحت پوشش فعالیت‌های خود قرار داده و همچنین در راستای احیای مجدد فرهنگ و عنعنات افغانی، تمدن اسلامی، قربانیان جنگ و دورنمای صلح برنامه‌های خود را تنظیم نموده است. بی‌بی گل غنی، خانم اول افغانستان، به حیث «سفیر سیار افغانستان» داعیه مردم به خصوص زنان را در کنفرانس‌های بیرون از کشور از جمله کنفرانس بروکسل بلند نگه داشته است. خانم اول به مناسبت‌های گوناگون به ولایات افغانستان سفر نموده؛ چنان که روز زن را در هرات تجلیل نمود و نیز به بررسی اوضاع زنان در ولایت غور پرداخت. بازدید از زندانیان زن و بررسی مشکلات‌شان منجر به صدور فرامین رئیس‌جمهور درباره عفو زندانیان و آزادی ۱۳۷ تن و تخفیف حبس ۲۱۰ تن دیگر گردید. حمایت خانم اول در ایجاد زندان زنانه پل‌چرخ، بنیاد مجادله علیه سرطان، شفاخانه معتادین امید، مرکز ۱۵۰ بستر تداوی زنان معتاد در کابل، و اتاق تجارت و صنایع زنان افغان نقش عمده داشته است. با حمایت این دفتر سمپوزیم سراسری «توانمندی زنان» دایر شد که روی ایجاد اتاق تجارت برای زنان؛ برگزاری سمپوزیم در ولایات؛ افتتاح بنیاد مجادله علیه سرطان؛ و آموزش ۳۰ هزار معلم فیصله نمود. همچنین سمپوزیم سراسری «زنان افغان پیام‌آوران صلح» با هدف احیای فرهنگ صلح، همدیگرپذیری و احترام متقابل در خانواده و اجتماع افغانستان میان اقشار مختلف با موفقیت تدویر شد.

د - رسیدگی به معلولین و خانواده شهدا

در کنار دلجویی از خانواده‌های شهدا و عیادت مجروحین توسط رهبران دولت، هدايات لازم به منظور تخصیص منابع مالی و امکانات به خانواده شهدا و نیز معلولین نیز صادر شده که نمونه مشخص آن تخصیص آپارتمان در شهرک ره‌ایشی است که به همکاری چین ساخته خواهد شد. خدمات صحتی به معلولین در زمینه‌های ارتوپدی، فزیوتراپی، اعضای مصنوعی و عملیات پرده چشم اشاره کرد. همچنین استراتیژی ملی معلولیت و توانبخشی فزینی جهت عرضه خدمات باکیفیت معلولیت و بازتوانی فزینی نهایی شده است.

ذ - رسیدگی به وضعیت اطفال

۶۳ پرورشگاه خصوصی دولتی و خصوصی خدمات اعاشه، اباته، آموزش و پرورش را به شکل منظم برای اطفال بی‌سرپرست و معروض به خطر ارائه کرده‌اند. همچنین ۲۱۸۴ طفل یتیم از برنامه کفالت ایتام، بهره‌مند شده‌اند. شبکه‌های عملکرد محافظت اطفال (CPAN) از طرف سازمان سارک به حیث یک سیستم فعال در حمایت و حفاظت اطفال در منطقه ساخته شده است. دستاورد عمده این شبکه‌ها در سال‌های ۱۳۹۳ - ۱۳۹۶، رسیدگی به ۵۷۱۹ قضیه خشونت علیه اطفال در معرض خطر است. حکومت در این دوره قانون جامع حمایت اطفال را نهایی نموده و پروژه تحقیقی - مطالعاتی حمایت از اطفال آسیب‌پذیر را در کابل و قندهار انجام داده است. مرکز حمایتی اطفال قاچاق‌شده و قربانیان قاچاق و اختطاف انسان فعال شده و ریاست عمومی رسیدگی به تخلفات اطفال در لوی سارنوالی ایجاد گردیده است.

ر - پیشبرد امور متقاعدین

با روی دست گرفته شدن سیستم‌های بایومتریک و بانکی‌سازی با جلوگیری و کاهش فساد، سطح رضایت در پرداخت حقوق متقاعدین افزایش یافته است. اکنون در نتیجه اصلاحات اعمال‌شده تعداد مراجعین متقاعد از ۲۰۰۰ تن به ۴۰۰ تن در روز کاهش یافته است. از اقدامات عمده می‌توان به تطبیق ۱۰۰ درصدی سیستم جدید تقاعد روی ۱۱۴'۹۳۰ متقاعد در مرکز و ثبت بایومتریک ۸۳ درصد متقاعدین در مرکز و توسعه آن در شش زون نگرهار، بلخ، قندهار، پکتیا، کندز و هرات در سال ۱۳۹۶ یاد کرد.

شوراهای عالی

شوراهای عالی برای رسیدگی بهتر و ایجاد هماهنگی بیش تر در بخش های مختلف ایجاد شده اند که شهروندان توقع تغییرات ملموس در آنها را دارند. حکومت وحدت ملی شوراهای عالی را به ریاست رئیس جمهوری اسلامی افغانستان و عضویت دایمی رئیس اجرایی و رئیس دفتر رئیس جمهور برای این منظور ایجاد نموده است. اعضای شوراها متناسب به ساحه مورد توجه شورا از مسؤولین نهادهای دولتی و در صورت لزوم غیردولتی انتخاب شده اند.

شورای عالی توسعه شهری

شورای عالی توسعه شهری به هدف تقویت ظرفیت و ایجاد هماهنگی بیش تر میان سکتور شهری، جهت جمع آوری معلومات، طرح و تدوین پالیسی های جامع و تشریک مساعی در انجام فعالیت های عمرانی و انکشاف شهری در یک چارچوب ملی برای توسعه شهرها، ایجاد گردیده است. سکرتریت این شورا را وزارت شهرسازی و مسکن به عهده دارد.

شورای عالی اقتصاد

شورای عالی اقتصاد به منظور تعیین پالیسی ها و اتخاذ تصامیم و اقدامات اصلاحی، جهت ایجاد رفاه و انکشاف اقتصادی کشور، ترتیب بودجه ملی به اساس برنامه های اصلاحی و اولویت های حکومت، همکاری با سکتور خصوصی و جلب سرمایه گذاری در سکتورهای مختلف ایجاد شده است.

شورای عالی اصلاحات اداری

شورای عالی اصلاحات اداری به منظور تأیید خطوط اساسی پالیسی جمهوری اسلامی افغانستان، برای مدیریت نظام خدمات ملکی مطابق به مواد قانون اساسی و قوانین نافذه کشور، ایجاد گردیده است. سکرتریت این شورا را کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی به عهده دارد.

البته قابل یادآوری است که در شش ماه آینده، این شورا در هر ماه، دو بار تشکیل جلسه خواهد داد. در قدم اول، ۱۰ وزارت کلیدی حکومت که در مصرف بودجه مسؤولیت بیش تر دارد، تحت مذاقه و بررسی قرار می گیرد تا وظیفه وزارت، ارتباط بین وظیفه و تشکیل وزارت، وضاحت لایحه وظایف، منطق تشکیل و ساده سازی پروسه ها به منظور بهبود در ارائه خدمات به مردم به صورت کلی روشن گردد.

شورای عالی قوای بشری

شورای عالی قوای بشری به منظور ایجاد رفاه ملی، توسعه اقتصادی، ایجاد شغل و غنای زندگی شهروندان، ایجاد گردیده است تا از طریق انکشاف ابعاد مختلف سرمایه انسانی در کشور، برنامه های ملی را ترتیب و تطبیق نماید. تطبیق موفقانه این برنامه ها، منتج به بهبود وضعیت رفاه ملی شهروندان و گردش چرخه اقتصادی در کشور می گردد. سکرتریت این شورا را دفتر مشاور رئیس جمهور در امور زیربناها، منابع بشری و مواصلات به عهده دارد.

شورای عالی اراضی و آب

شورای عالی اراضی و آب به منظور تصویب پالیسی ها در مورد اصلاحات مرتبط به امور زمینداری و آب؛ ایجاد هماهنگی میان دوائر دولتی و بخش خصوصی و تمویل کنندگان مربوط به سکتور زمین داری و آب؛ رسیدگی به مسایل عمده و حاد املاک غصب شده دولتی و خصوصی و فراهم آوری سهولت ها در طرح و تطبیق پروژه های بزرگ ملی ایجاد گردیده است. سکرتریت این شورا را ریاست عمومی اداره مستقل اراضی به عهده دارد.

شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری

شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری به منظور اصلاح و تقویت نظام عدلی و قضایی مبتنی بر حاکمیت قانون، رعایت حقوق بشر و دسترسی به عدالت؛ اصلاح قوانین و سایر اسناد تقنینی در راستای اهداف دولت جمهوری اسلامی افغانستان و مبارزه مؤثر، قاطع و همه جانبه علیه انواع فساد اداری، تحت ریاست رئیس جمهوری اسلامی افغانستان، ایجاد گردیده است. سکرتریت این شورا را ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری به عهده دارد. شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری متشکل از دو کمیته فرعی «قوانین» و «عدلی و قضایی» است.

شورای عالی کاهش فقر، عرضه خدمات و مشارکت شهروندی

هدف ایجاد این شورا، کاهش و مشخص ساختن عوامل فقر در کشور می‌باشد تا حکومت از طریق برنامه‌های منظم به گونه اساسی در برابر فقر مبارزه کند. سکرتریت این شورا را وزارت مالیه به عهده دارد.

شورای عالی امور مهاجرت

هدف از ایجاد شورای عالی امور مهاجرت، سیاست‌گذاری و هماهنگی‌های کلان ملی در راستای ایجاد زمینه عودت داوطلبانه، تدریجی و باعزت و ادغام مجدد و پایدار پناهندگان، مهاجرین و بیجاشدگان، متناسب با ظرفیت‌های موجود در داخل کشور، مدیریت امور مهاجرت، ارائه خدمات حقوقی و اجتماعی به مهاجرین و عودت‌کنندگان و جلب همکاری‌های ملی و بین‌المللی، به‌ویژه کشورهای میزبان می‌باشد. سکرتریت این شورای عالی را وزارت امور مهاجرین و عودت‌کنندگان به عهده دارد.

۴ عضویت در سازمان‌های بین‌المللی

نهادها و سازمان‌های بین‌المللی بخشی از جامعه جهانی هستند که نقش عمده‌ای در ایجاد نظم جهانی و جهت‌دهی جامعه بشری دارند. نهادهای بین‌المللی ایجادکننده مجراهای کارهای مشترک و حرکت اعضا بر مبنای ارزش‌ها و رویکردهای مشترک است. در عرصه‌های گوناگون نهادهای بین‌المللی با دیدگاه مشخص ایجاد شده و زمینه‌ساز رسیدن اعضا به اهداف و منافع مشترک تعریف شده می‌باشند.

سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی در حلقه پنجم سیاست خارجی حکومت وحدت ملی قرار دارند. برای پیوستن به این سازمان‌ها افغانستان توانسته است که معیارهای آنان را تکمیل نموده و لازمه‌های پیوستن به آنها را با انجام اصلاحات در ساحه مورد نظر ایجاد نماید. ثمره کوشش افغانستان در این عرصه، عضویت در ۱۳ نهاد و سازمان بین‌المللی زیر است که سبب تثبیت و تحکیم جایگاه افغانستان به عنوان یک کشور مستقل در عرصه بین‌المللی شده است:

بانک سرمایه‌گذاری زیربنایی آسیا (AIIB) - حمل ۱۳۹۶ / مارچ ۲۰۱۷

سازمان تجارت جهانی (WTO) - قوس ۱۳۹۴ / نوامبر ۲۰۱۵

سازمان جهانی گمرکات (WCO) - قوس ۱۳۹۳ / دسمبر ۲۰۱۴

کمیسیون بین‌المللی بندهای بزرگ (ICOLD) - سرطان ۱۳۹۶ / جولای ۲۰۱۷

مرکز بین‌المللی انرژی قابل تجدید (IRENA) - عقرب ۱۳۹۵ / اگست ۲۰۱۶

انجمن بین‌المللی آب (IWA) - ثور ۱۳۹۶ / می ۲۰۱۷

حکومتداری شهری جهان (GC) - ثور ۱۳۹۶ / می ۲۰۱۷

اتحادیه کشورهای مشترک‌المنافع مخابرات (RCC) - ثور ۱۳۹۵ / می ۲۰۱۶

شورای حقوق بشر ملل متحد (UNHRC) - میزان ۱۳۹۶ / اکتوبر ۲۰۱۷

مشارکت دولتداری باز (OGP) - قوس ۱۳۹۵ / دسمبر ۲۰۱۶

سازمان حکومتداری الکترونیک (WeGO) - سرطان ۱۳۹۶ / جون ۲۰۱۷

شورای بین‌المللی کرکت (ICC) - سرطان ۱۳۹۶ / جون ۲۰۱۷

فدراسیون بین‌المللی اسکی (ISF) - جوزای ۱۳۹۵ / جون ۲۰۱۶

سخن این نیست که برایم چه به میراث مانده؛ تاریخ قضاوت خواهد کرد
که ما این میراث را چه تغییری خواهیم داد. به هر قیمتی آن را به یک
میراث نیک برای آیندگان مبدل می کنیم.

محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

ریاست عمومی دفتر مقام عالی ریاست جمهوری
معاونیت ارتباطات استراتژیک و رسانه ها
ریاست مطبوعات